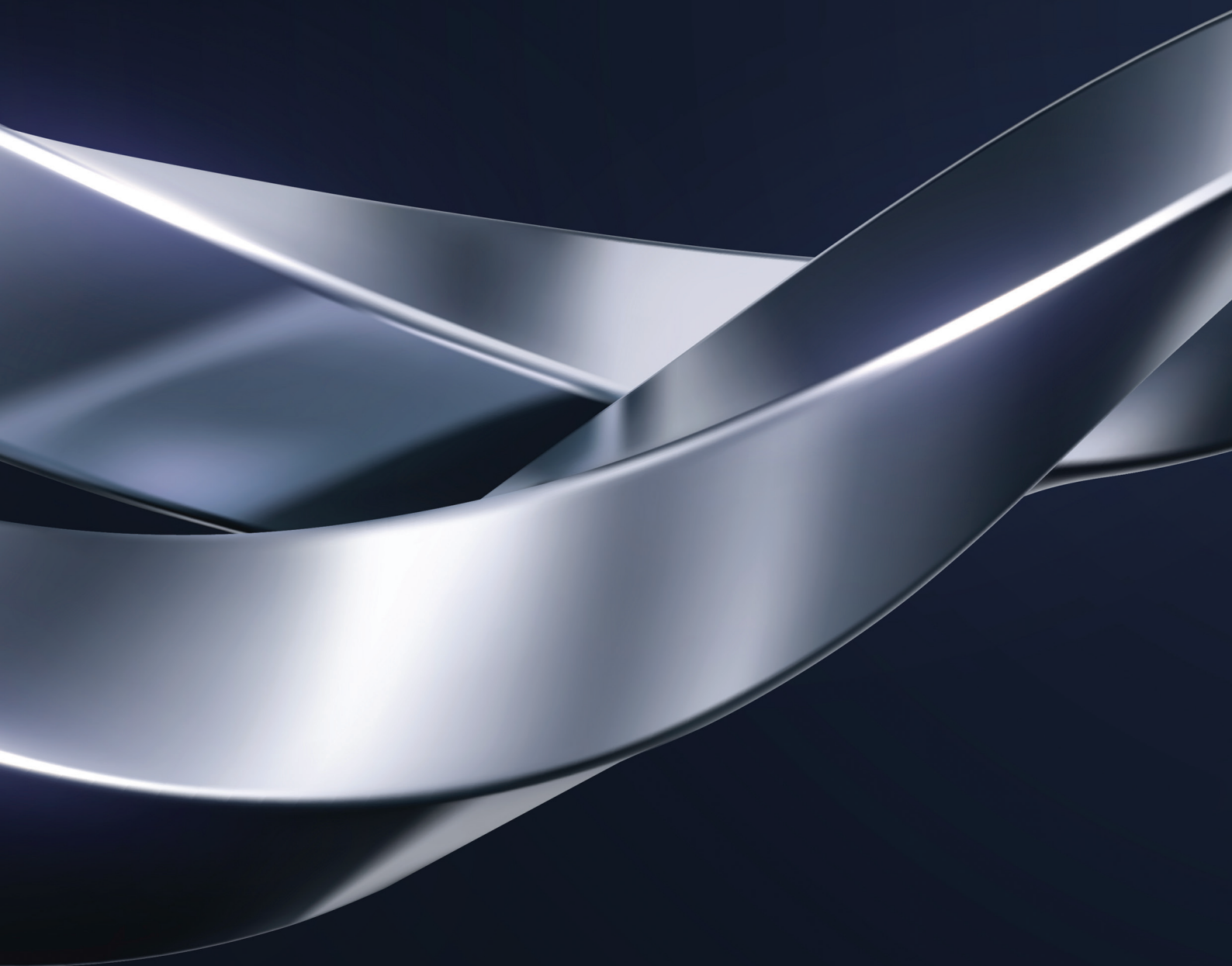

فصلنامه تخصصی بورس کالا و انرژی

پاییز ۱۴۰۱

فهرست

مقدمه

- سخن مدیران
- گروه مالی آگاه

فصل اول:

محصولات پتروشیمی

- بازار جهانی محصولات پتروشیمی
- محصولات پتروشیمی در بورس کالا
- نگاه کارشناس

فصل دوم:

محصولات نفتی و پالایشی

- بازار جهانی مشتقات نفتی
- مشتقات نفتی در بورس کالا

فصل سوم:

محصولات صنعتی

- بازار جهانی محصولات صنعتی
- محصولات صنعتی در بورس کالا

فصل چهارم:

تالار خودرو

- خودرو در بورس کالا

فصل پنجم:

بازار مالی بورس کالا

- بازار جهانی
- بازار مالی بورس کالا
- گپ و گفست تخصصی

فصل ششم:

بورس انرژی

۵۳

۵۷

۲۳

۲۹

۴۳

۴۷

۶۵

تقديم با احترام
از طرف تیم توسعه کسب و کار بورس کالا و انرژی

سخن مدیر

استفاده از ظرفیت‌های بازار سرمایه، مسیر توسعه اقتصادی کشورهاست و عموم اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند با اتخاذ راهبردی صحیح از ابزارهای متنوع آن بهره‌مند شوند. بورس کالا و بورس انرژی ایران نیز بعنوان مرجع معامله شفاف کالاهای استراتژیک کشور، نقشی تاثیرگذار در اقتصاد ما دارند. تنوع روز به روز ابزارها و محصولات مورد معامله در این بازارها و استقبال عموم افراد جامعه نیز نوید تحولی چشم‌گیر در آینده معاملات کالا در کشور را می‌دهند.

کارگزاری آگاه بعنوان یکی از برترین کارگزاری‌های کشور در ارائه خدمات بازار سرمایه، از سال ۱۳۸۹ به فعالیت و ارائه خدمات در بورس کالا و انرژی ایران پرداخته است و همواره تلاش نموده تا تجربه‌ای متمایز را برای فعالان این بازارها رقم بزند. در فضای پویای بازار سرمایه، خصوصا بازار کالایی، اهمیت بررسی اطلاعات مختلف، اخبار تاثیرگذار، آمارمعاملات و چشم‌انداز پیش‌روی بازار دوچندان است، لذا پس از انتشار موفق نسخه تابستان این فصل‌نامه، که مورد توجه بسیاری از فعالان اقتصادی قرار گرفت، برآن شدیم با بهره‌گیری از تیم متخصص واحد کالا و انرژی کارگزاری آگاه اقدام به تدوین و انتشار دیگر نسخه‌های **فصل‌نامه تخصصی بورس کالا و انرژی** نمائیم. امید داریم که این گزارشات همچون سایر خدمات کارگزاری آگاه موجب رضایت عموم فعالان بازار سرمایه خصوصا افراد و صنایع فعال در بازار بورس کالا و انرژی شود.

مدیر بورس کالا و انرژی
کارگزاری آگاه

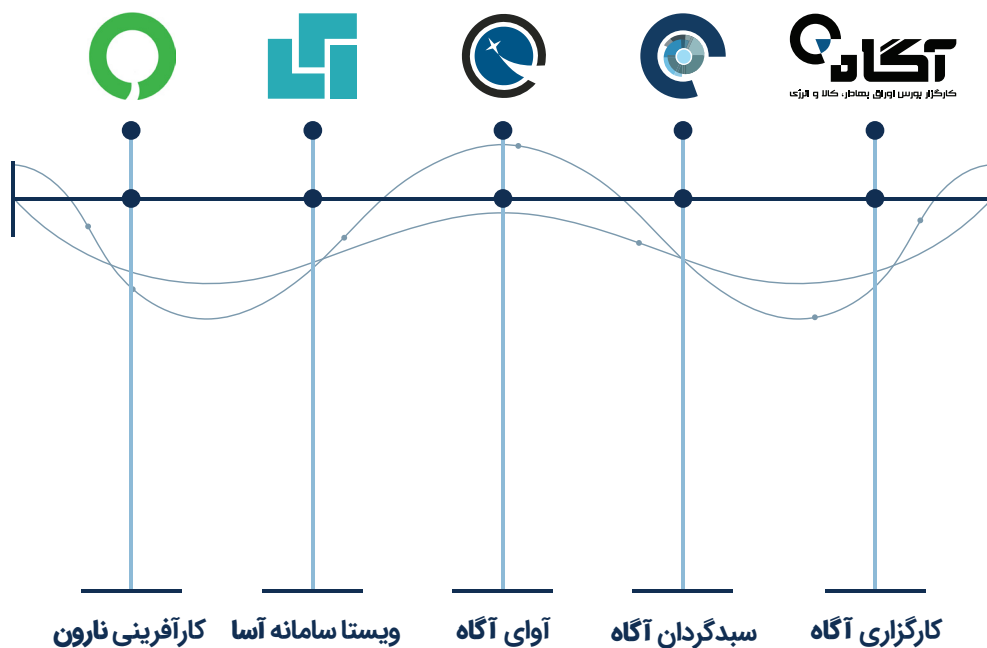
MERCANTILE & **ENERGY EXCHANGE**

گروه آگاه، پیشرو در بورس کالا و انرژی

گروه آگاه فعالیت خود را از سال ۱۳۸۴ و با تاسیس شرکت کارگزاری آگاه آغاز کرد، با اخذ مجوزهای مختلف از سازمان بورس و اوراق بهادار، دامنه فعالیت‌های آگاه در حوزه مالی گسترش یافت. اولویت گروه آگاه، توانمندسازی مشتریان در راستای آسایش مالی است. در حال حاضر گروه آگاه علاوه بر معاملات اوراق بهادار، در حوزه‌های دیگری مانند مدیریت دارایی، بورس کالا و انرژی، مشاوره سرمایه‌گذاری و تحلیل، آموزش، تامین سرمایه، آتی‌کالا و... فعالیت دارد و با بیش از ۱۱۰ شعبه و ۱۵۰۰ نیروی انسانی در سراسر کشور خدمات خود را در اختیار هموطنان قرار می‌دهد. کارگزاری آگاه در سال‌های اخیر به‌طور مداوم در میان سه کارگزار برتر کشور با رتبه الف جای داشته است.

واحدهای مختلف گروه آگاه

پیشرو در بورس کالا و انرژی

فصل اول

محصولات پتروشیمی

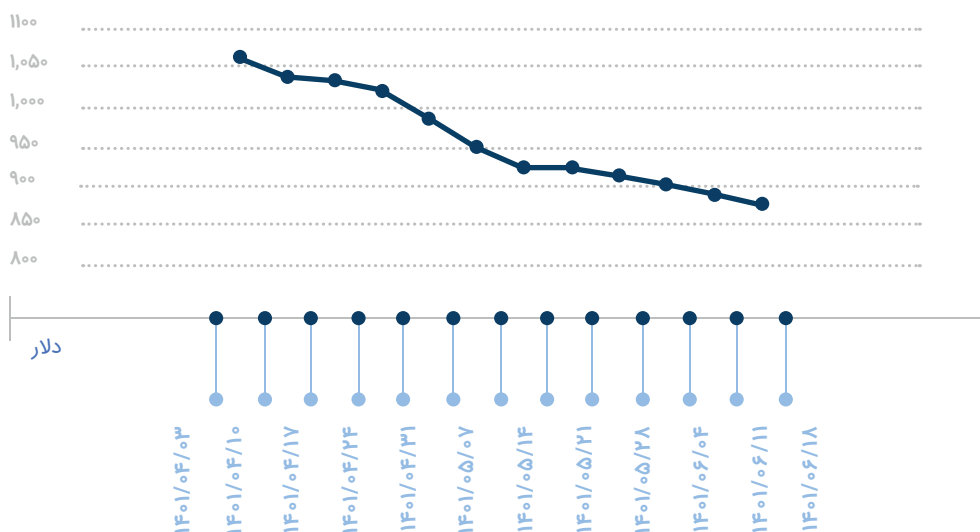
مشکلات ایجاد شده در اقتصاد جهانی، نگرانی از رکود اقتصادی و افزایش تورم و هزینه‌ها، تاثیرگذارترین عوامل در بازارهای مختلف از جمله بازار محصولات پتروشیمی بودند. مشکلات اقتصادی سبب کاهش تقاضا برای اکثر محصولات پتروشیمی شد، افزایش هزینه‌ها نیز بر وضعیت تولید و قیمت این محصولات تاثیر گذاشت و به این دلایل، اغلب محصولات پتروشیمی با کاهش قیمت در بازار جهانی مواجه شدند.

در بازار داخل، نوسانات قیمت دلار با توجه به موضوعات سیاسی و اقتصادی جهت مشخصی نداشت. در نتیجه، قیمت این ارز به صورت مقطعی بر بازار داخلی تاثیرگذار بود و به دلیل وابستگی قیمت پایه محصولات پتروشیمی در بازار داخلی به قیمت جهانی و دلار، روند قیمت‌های پایه محصولات پتروشیمی از این دو عامل تاثیر پذیرفت. در ادامه بازار جهانی گروه کالایی‌های مهم بازار پتروشیمی را بررسی کرده‌ایم.

پلی اتیلن

روند قیمت پلی اتیلن در تابستان کاهشی بود. تقاضای پایین، عدم وجود چشم‌انداز اقتصادی مشخص و کاهش قیمت نفت را می‌توان از علل مهم کاهش قیمت پلی اتیلن در نظر گرفت. تورم بالا باعث شده است درآمد بخش قابل توجهی از مصرف‌کنندگان کاهش یابد که در نتیجه این موضوع، مصرف بسیاری از محصولات ساخته شده از مواد شیمیایی و پلاستیکی کاهش یافته است. در هند، چین و ترکیه نیز روند قیمت این محصول کاهشی بود. در این بازارها معاملات محدودی انجام شد و خریداران بر اساس حداقل نیاز خود خرید می‌کردند. فصل باران‌های موسمی در هند وضعیت تقاضا را تحت تاثیر قرار داده است و در نتیجه، فعالیت در این بازار کاهش داشته است. روند کاهش تقاضا تا شهریورماه نیز ادامه داشت و علی‌رغم تلاش برای افزایش قیمت‌ها از سوی برخی تامین‌کنندگان، همچنان تقاضا افزایش چندانی نداشته است.

قیمت پلی اتیلن FOB خلیج فارس

پلی پروپیلن

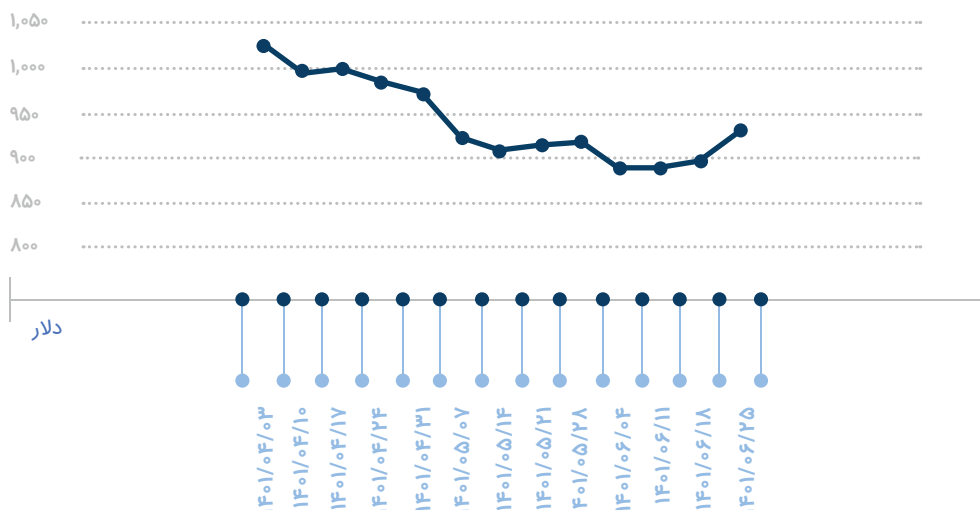
در تیرماه ۱۴۰۱، قیمت پلی پروپیلن چین روند نزولی داشت. مشکلات ناشی از گسترش ویروس کرونا، مشکلات بازارهای مالی، کاهش تقاضای فصلی و همچنین کاهش قیمت نفت را می‌توان از عوامل تاثیرگذار بر کاهش قیمت این محصول در تابستان در نظر گرفت. در برهه‌ای از تیر ماه ۱۴۰۱، قیمت پلی پروپیلن کشور چین به پایین‌ترین میزان در طی ۱۹ ماه گذشته رسید.

در مرداد ۱۴۰۱، قیمت پلی پروپیلن در چین به کاهش خود ادامه داد و در انتهای ماه روند قیمت تقریباً ثابتی داشت. به نظر می‌رسد عدم اطمینان نسبت به وضعیت اقتصادی چین در بلندمدت منجر به انتقال تولیدکنندگان پایین‌دستی از چین به مناطقی مانند ویتنام و اندونزی شود. در بازار هند، حجم معاملات کمتر از حد معمول بود و بازار با مازاد عرضه مواجه شد. قیمت پلی پروپیلن در ترکیه نیز کاهشی بود.

از اواسط شهریور ۱۴۰۱، قیمت پلی پروپیلن چین افزایش داشت. با توجه به نزدیک شدن زمان یک فستیوال پاییزه، فرارسیدن سال جدید چینی و در نتیجه افزایش تقاضا برای پوشاک، کارخانه‌های نساجی و بافندگی نیاز به پلیمر بیشتری دارند و با نرخ عملیاتی بالاتری فعالیت می‌کنند. این موضوع سبب افزایش تقاضا و رشد نسبی قیمت در این ماه شد.

به نظر می‌رسد مشکلات مربوط به انتشار ویروس کرونا در کشورهای مختلف از یک طرف و افزایش نرخ بهره فدرال رزرو از طرف دیگر، مهمترین عوامل تاثیرگذار بر کاهش قیمت پلی پروپیلن در میان‌مدت باشند.

قیمت پلی پروپیلن CFR شرق دور

پلی وینیل کلراید (PVC)

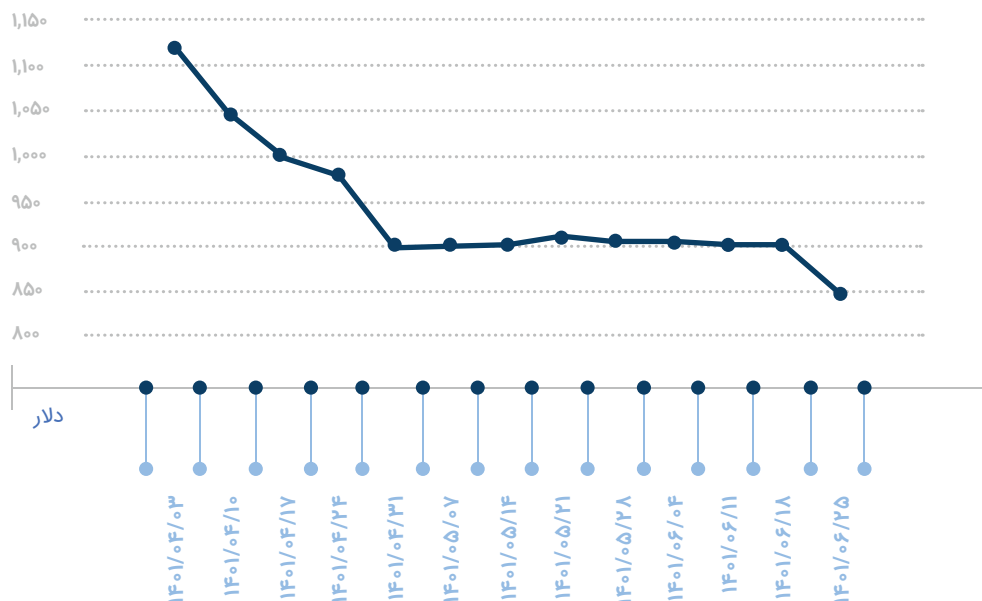
قیمت محصول پلی وینیل کلراید در تابستان گذشته روند نزولی داشته است و چشم‌انداز شفاف و مطمئنی در مورد روند قیمت‌گذاری آتی این محصول وجود ندارد.

در تیرماه ۱۴۰۱، قیمت PVC در آسیا با کاهش قابل توجه مواجه شد. قیمت این محصول در چین برای چندین هفته متوالی با کاهش همراه بوده است؛ به طوری که قیمت PVC (CFR چین) برای نخستین بار از آوریل ۲۰۲۰ به زیر ۱۰۰۰ دلار در هر تن سقوط کرد و کاهش تقاضا در چین، دولت این کشور را بر آن داشت تا با صادرات محصول، میزان موجودی انبار خود را کاهش دهد. در هند نیز وضعیت قیمت PVC کاهش یافت که این وضعیت متأثر از کاهش قیمت و تقاضا در چین بود و باعث شد قیمت PVC در هند به پایین‌ترین سطح از اکتبر ۲۰۲۰ برسد. همچنین در اروپا به دلیل کاهش قیمت خوراک و اتیلن، قیمت PVC تقریباً در تیرماه ثابت باقی ماند و عوامل کلان اقتصادی و تعطیلات تابستانی منجر به تضعیف تقاضا شد.

در مردادماه قیمت محصول PVC پس از چند هفته ثبات در چین با افزایش اندکی مواجه شد و سپس در هفته پایانی مرداد، مجدداً با روند کاهشی همراه شد. گفتنی است قیمت این محصول نسبت به ماه خرداد حدوداً ۱۸ درصد ریزش داشته است. انتظارات قیمتی پایین باعث شده است که تولیدکنندگان موجودی انبارها را کاهش دهند. در هند نیز بازار PVC شرایط مطلوبی نداشت و به دلیل رسیدن فصل بادهای موسمی تقاضا پایین بود.

در چند هفته ابتدایی شهریور ۱۴۰۱ با وجود افزایش قیمت خوراک این محصول، قیمت PVC بدون تغییر باقی ماند و در هفته انتهایی این ماه، قیمت مجدداً با روند کاهشی مواجه شد. در چین و هند نیز روند قیمتی نزولی باقی ماند. بر اساس اطلاعات مندرج در نشریه پلتس علی‌رغم توافق فعالان بازار مبنی بر سقوط بازار PVC در کوتاه‌مدت، چشم‌انداز شفاف و مطمئنی در مورد روند قیمت‌گذاری آتی در مورد محصول پلی وینیل کلراید وجود ندارد.

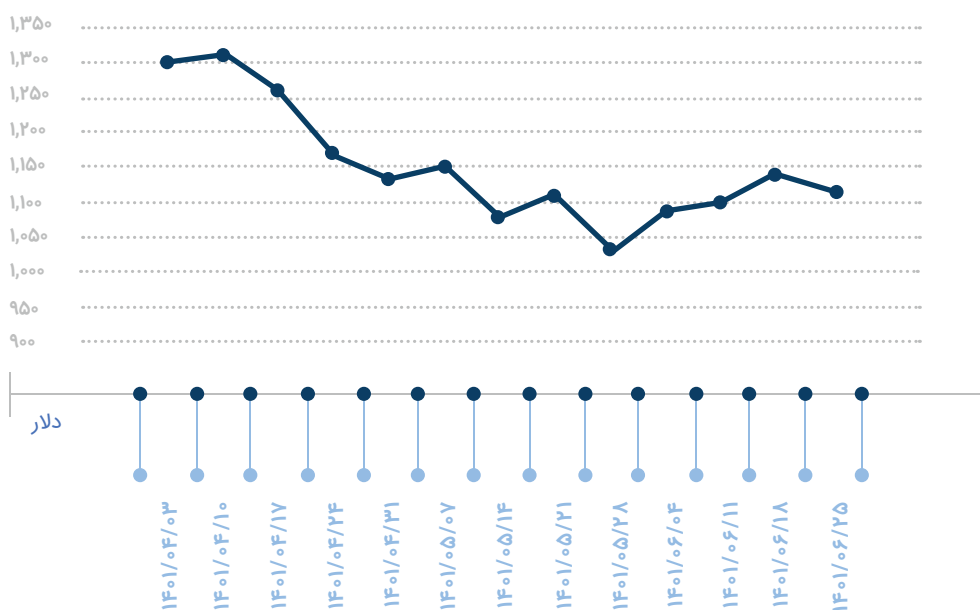
قیمت پلی وینیل کلراید CFR شرق دور

استایرن

در تیرماه ۱۴۰۱، استایرن به دلیل تقاضای پایین، روند قیمتی نزولی داشت. تمایل به خرید این محصول در بازار چین و در سایر کشورهای آسیایی ضعیف بوده و بر حجم معاملات تاثیر گذاشته است. همچنین در اروپا و کره جنوبی نیز تقاضا کاهشی بوده است. در مردادماه، استایرن روند کاهشی چند هفته متوالی را شکست اما جو بازار به لحاظ بنیادی نزولی بود. از ابتدای شهریور، قیمت استایرن با روند افزایشی همراه شد که محرک بازار این محصول، کمبود عرضه آن گزارش شده است. پیرو کاهش نرخ تولید در چین و کاهش عرضه، قیمت استایرن افزایش یافت. همچنین انتظار می‌رود تولیدکنندگان چینی مجدداً تولیدات خود را از سر بگیرند و نرخ تولید را بالا ببرند. گفتنی است در هفته پایانی شهریور، با کاهش تقاضا، مجدداً استایرن با کاهش قیمت مواجه شد.

قیمت استایرن CFR چین

محصولات پتروشیمی در بورس کالا

در نیم سال اول ۱۴۰۱، حجم معاملات محصولات پتروشیمی به ۳ میلیون تن رسید که رشدی ۱۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل داشت و بیشترین رشد در گروه محصولات پلیمری با افزایشی ۲۵ درصدی در حجم معاملات بود. معاملات تابستانی محصولات پتروشیمی نیز کاهش ۳ درصدی نسبت به فصل قبل را شاهد بود و به نزدیک ۱.۴ میلیون تن حجم معامله رسید. به طور کلی، معاملات تابستانی محصولات پتروشیمی حدود ۲۲ درصد از ارزش معاملات را در بورس کالا ایجاد کرد. همچنین معاملات گروه پلیمری و شیمیایی نسبت به فصل قبل، کاهش ۳ درصدی را شاهد بودند.

-	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)	درصد سهم بازار ^{*۱}
کل محصولات پتروشیمی	۱,۴۳۶,۲۱۹	۳۸۹,۹۸۱,۹۱۲,۲۳۵	-
پلیمر	۹۹۳,۱۳۴	۳۰۵,۴۹۲,۳۰۴,۸۴۴	۷۸%
شیمیایی	۴۴۲,۸۹۶	۸۴,۳۷۰,۱۷۵,۳۳۲	۲۲%
گاز	۱۱۰	۲۵,۴۳۲,۰۶۰	۰%

دو تالار حراج باز و پتروشیمی، میزبان معاملات محصولات پتروشیمی در بورس کالا بودند و برترین محصولات این دو تالار را در جدول های زیر مشاهده می کنید:

رتبه	محصول	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)
-	کل تالار حراج باز	۶۰,۳۹۲	۲۰,۱۳۰,۴۷۲,۵۹۵
۱	استایرن منومر	۳۲,۴۹۶	۹,۵۵۷,۹۰۲,۴۸۸
۲	دی اتیل هگزانول	۱۷,۵۱۷	۵,۷۵۲,۱۳۸,۲۳۸
۳	پلی وینیل کلراید E6834	۶,۵۲۳	۱,۹۵۲,۲۴۰,۷۸۵
۴	تولوئن دی ایزو سیانات (TDI)	۲,۵۶۰	۱,۸۵۰,۸۸۸,۱۸۰
۵	متیلن دی فنیل دی ایزوسیانات خالص	۱,۲۹۶	۱,۰۱۷,۳۰۲,۹۰۴

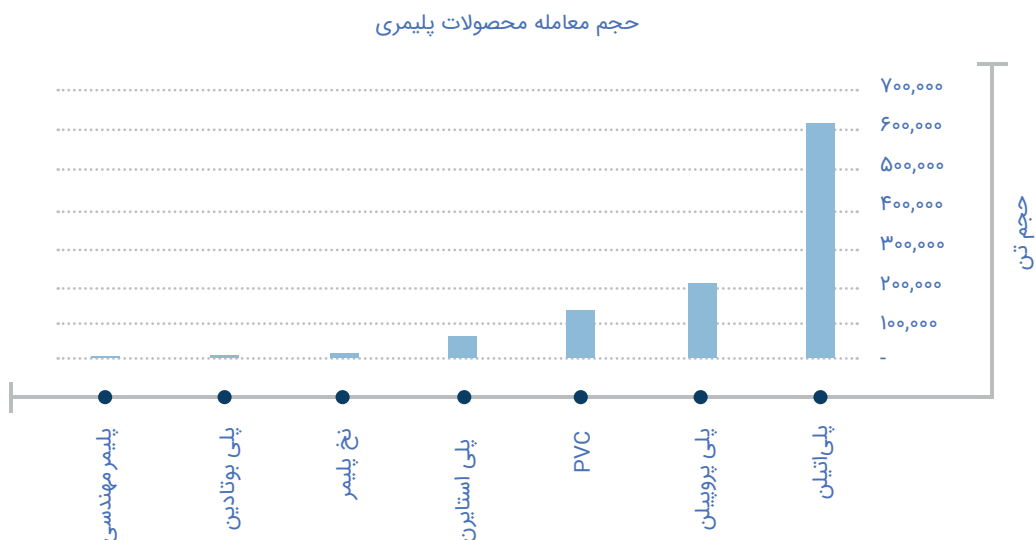
۱- سهم نسبت به کل محصولات پتروشیمی

رتبه	محصول	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)
-	کل تالار پتروشیمی	۱,۳۷۵,۸۲۷	۳۶۹,۸۵۱,۴۳۹,۶۴۰
۱	پلی وینیل کلراید S65	۱۱۱,۱۶۵	۳۰,۳۱۷,۸۷۴,۶۴۵
۲	پلی اتیلن سبک خطی 0209AA	۶۱,۳۷۷	۱۷,۳۰۵,۸۰۱,۷۳۶
۳	الکیل بنزن خطی	۲۷,۹۷۵	۱۲,۶۶۳,۷۰۰,۳۵۰
۴	پلی اتیلن سنگین فیلم F7000	۴۴,۲۰۸	۱۱,۰۲۲,۲۷۱,۹۹۹
۵	پلی اتیلن سنگین بادی BL3	۴۱,۹۹۰	۱۰,۲۱۸,۸۸۸,۵۶۴
۶	پلی اتیلن سنگین لوله مشکی CRP100B	۲۸,۱۴۵	۹,۹۴۱,۳۷۵,۵۰۲
۷	پلی اتیلن ترفتالات نساجی TG645	۳۳,۰۴۴	۹,۸۷۳,۰۶۸,۴۱۴
۸	سود کاستیک	۱۴۵,۹۹۵	۹,۳۶۳,۰۳۸,۸۸۰
۹	پلی پروپیلن نساجی HP552R	۲۹,۶۳۰	۹,۲۳۲,۴۲۰,۷۰۴
۱۰	پلی اتیلن ترفتالات بطری BG821	۲۳,۶۹۴	۹,۰۳۱,۹۰۹,۳۰۴

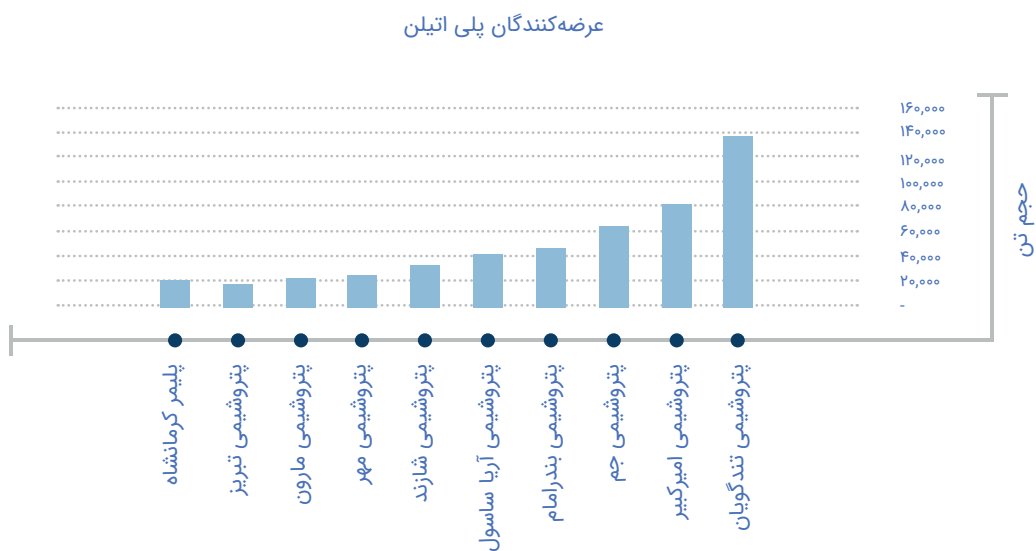
گروه پلیمرهای مهندسی، با افتی ۳۳ درصدی نسبت به فصل قبل، بیشترین کاهش حجم معاملات را در تابستان گذشته داشت. جدول زیر وضعیت معامله محصولات پلیمری را در تابستان نشان می‌دهد:

-	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)	سهم از بازار *۲
کل محصولات پلیمری	۹۹۳,۱۳۴	۳۰۵,۴۹۲,۳۰۴,۸۴۴	-
پلی اتیلن	۶۰۳,۹۸۴	۱۷۵,۵۷۳,۰۵۷,۴۴۵	۵۷%
پلی پروپیلن	۱۹۰,۸۹۰	۶۳,۴۸۱,۰۸۶,۲۱۵	۲۱%
PVC	۱۲۱,۴۴۸	۳۳,۴۳۳,۳۳۰,۲۷۰	۱۱%
پلی استایرن	۵۶,۱۵۵	۲۲,۱۷۶,۴۴۱,۲۱۸	۷%
نخ پلیمر	۱۲,۱۱۱	۵,۱۸۵,۴۵۸,۱۴۷	۲%
پلی بوتادین	۶,۳۱۵	۳,۱۴۲,۷۱۸,۴۵۰	۱%
پلیمر مهندسی	۲,۲۳۱	۲,۵۰۰,۲۱۳,۰۹۸	۱%

در تصویر زیر نیز حجم معاملات محصولات پلیمری نمایش داده شده است:

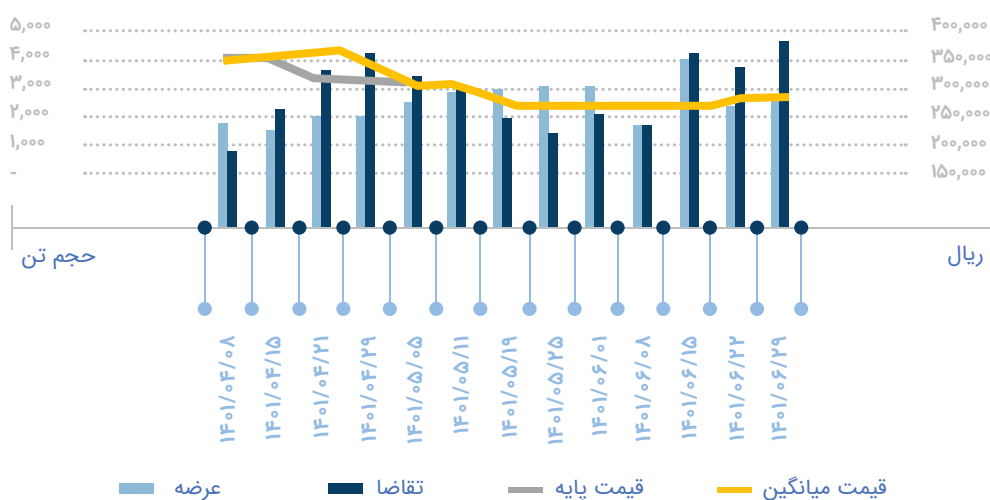

حجم معاملات گروه «پلی اتیلن» نسبت به فصل قبل رشدی ۱ درصدی داشت و بیشترین حجم معامله تالار توسط این گروه ایجاد شد. در تصویر زیر برترین عرضه کنندگان پلی اتیلن در بورس کالا را مشاهده می کنید:

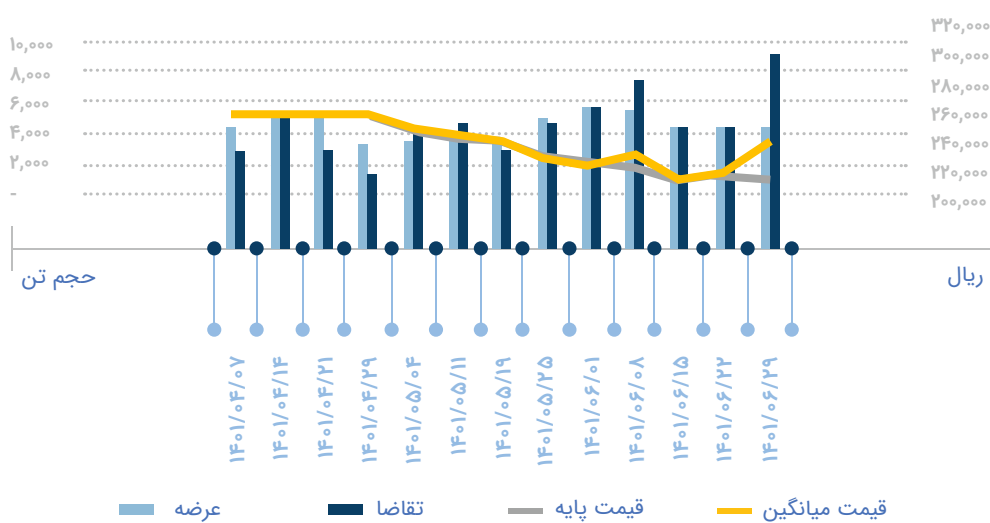

روند قیمتی معامله محصولات پلی اتیلن ترفتالات TG۶۴۵ پتروشیمی تندگویان و همچنین پلی اتیلن سبک ۲۰۹ شرکت پتروشیمی امیرکبیر در تصاویر زیر به نمایش گذاشته شده است:

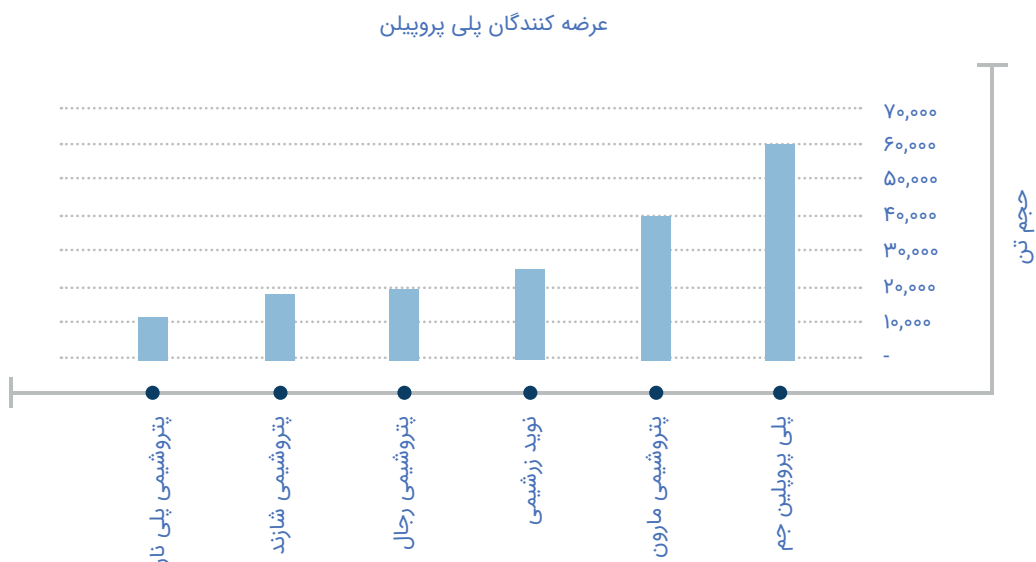
پت ۶۴۵ تندگویان

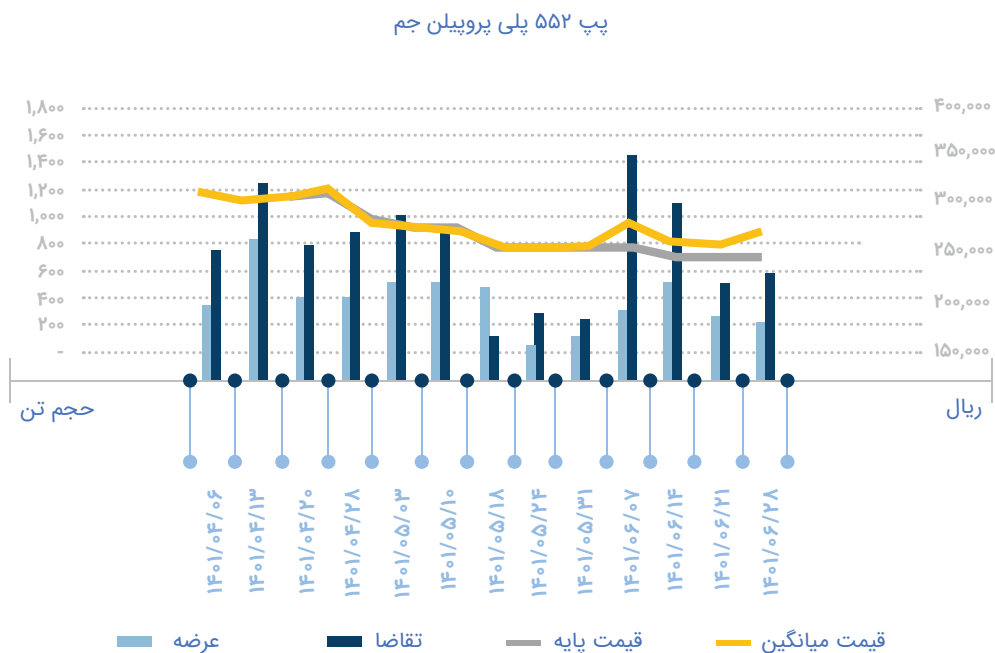
۲۰۹ امیرکبیر

گروه کالایی «پلی پروپیلن» نیز با کاهش ۱۰ درصدی حجم معامله نسبت به فصل بهار مواجه شد و معامله حدود ۱۹۰ هزار تنی، دومین گروه کالایی برتر تالار پتروشیمی بود. در تصویر زیر برترین عرضه‌کنندگان پلی‌پروپیلن در بورس کالا را مشاهده می‌کنید:

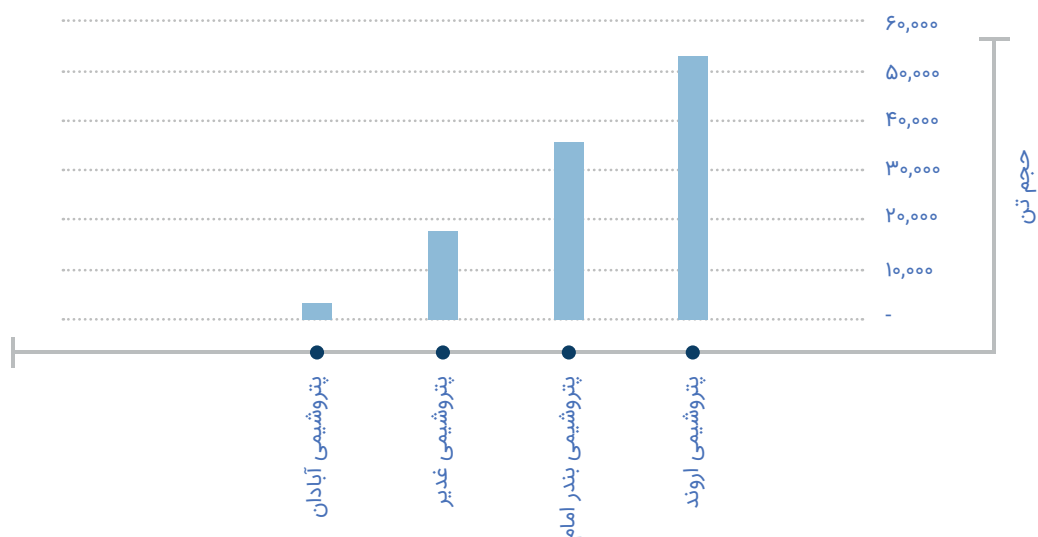

روند قیمت محصول پلی پروپیلن ۵۵۲ شرکت پلی پروپیلن جم به عنوان یکی از پرمخاطب‌ترین محصولات گروه پلی پروپیلن را در تصویر زیر مشاهده می‌کنید:

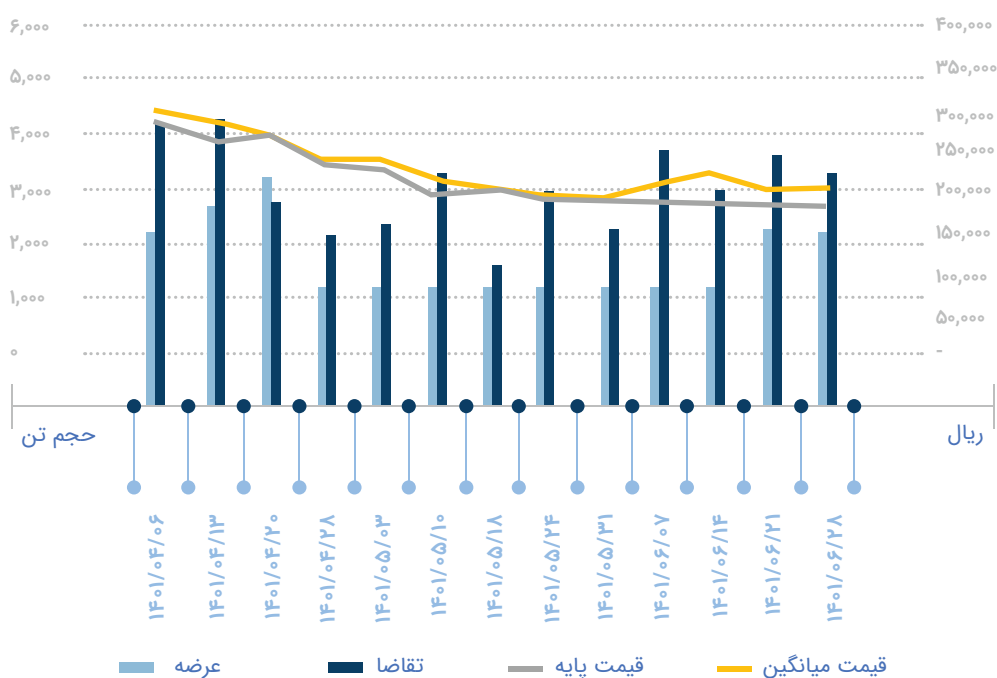
حجم معاملات گروه پلی وینیل کلراید، رشدی ۲ درصدی نسبت به فصل قبل داشت و به حدود ۱۲۱ هزار تن در تابستان رسید. ۱۱ درصد از بازار پلیمر نیز در اختیار این گروه محصولی قرار داشت. در تصویر زیر برترین عرضه‌کنندگان این گروه محصول را مشاهده می‌کنید:

عرضه‌کنندگان PVC

تصویر زیر نیز روند قیمتی معاملات پلی وینیل کلراید ۶۵ PVC س۶۵ پتروشیمی بندر امام را به نمایش می‌گذارد:

پتروشیمی بندر امام PVC۶۵

نگاهی بر صنعت پلاستیک

علی بادامی

جایگاه مهم صنعت پتروشیمی در اقتصاد جهان، اهمیت توجه به صنایع پایین دست آن را به ویژه صنعت پلاستیک دوچندان نموده است، لذا نوشتار زیر نگاهی به جایگاه صنعت پلاستیک، عوامل مهم تاثیرگذار بر آینده این صنعت و چشم انداز آن داشته است.

مقدمه

کاربردهای استراتژیک، تنوع و اهمیت صنعت پلاستیک در اقتصاد و صنعت هر کشور بر همگان مبرهن است. محصولات تولیدی در زنجیره صنعت پلاستیک، از پلیمر تولیدی پتروشیمی‌ها تا محصولات نهایی تولید شده توسط تولیدکنندگان، در زندگی روزمره تمام مردم جامعه استفاده می‌شود و به همین دلیل هم بررسی وضعیت پیش‌روی این صنعت و چشم‌انداز آن اهمیت ویژه‌ای برای هر فعال اقتصادی دارد. از آغاز فعالیت‌ها در تولید محصولات پلاستیکی، به دلایل مختلفی مانند رشد جمعیت، پیشرفت تکنولوژی، توسعه جوامع و در نتیجه افزایش تولید و تقاضا، صنعت پلاستیک بطور کلی و فارغ از برخی نوسانات مقطعی شاهد رشد در حجم و ارزش بود بطوریکه میزان تولیدات محصولات پلاستیکی، در سال ۲۰۱۹، رشدی دوبرابری نسبت به سال ۲۰۰۰ داشته است. اما شروع پاندمی کرونا در دو سال گذشته و قرنطینه سراسری در اکثر کشورهای دنیا و تاثیر آن بر کاهش میزان مصرف نهایی و در نتیجه تولیدات کارخانه‌ها، بیشترین تاثیر را بر این صنعت و چشم‌انداز آینده آن داشته است. در این نوشتار نگاهی اجمالی به وضعیت کنونی صنعت پلاستیک در جهان داشته‌ایم و سپس به چشم‌انداز و وضعیت آینده این صنعت با استفاده از منابع معتبر جهانی (مانند گزارش OECD و مکنزی درباره صنعت پلاستیک) اشاره شده است.

صنعت پلاستیک در جهان

تاریخچه اولین تولیدات محصولات پلاستیکی به اواسط قرن ۱۹ بر می‌گردد و با رشد و توسعه تکنولوژی و جوامع، صنعت پلاستیک نیز رشد و توسعه قابل توجهی یافت، اما همگام با این توسعه، نگرانی‌های جهانی درباره آلودگی‌هایی که این محصولات در محیط زیست ایجاد می‌کنند نیز شکل گرفت. پس از شیوع کرونا در سرتاسر جهان، چهره تقاضای بازار پلاستیک تغییر کرد. از سویی تقاضا از سوی صنعت بهداشت و درمان افزایش و از سوی دیگر تقاضای محصولاتی که مصرف عمومی دارند به دلیل شرایط قرنطینه کاهش داشت و در نتیجه این تقابل عرضه و تقاضا، ۲ درصد از میزان مصرف پلاستیک کاسته شد.

در حال حاضر صنایع بسته‌بندی، ساخت و ساز و حمل و نقل حدود ۶۰ درصد از مصرف در بازار جهانی پلاستیک را تشکیل می‌دهند. صنعت بسته‌بندی به‌تنهایی ۳۱ درصد از میزان مصرف پلاستیک را به خود اختصاص داده است و پلی‌پروپیلن‌ها و پلی‌اتیلن‌های خطی بیشترین سهم مصرف را در این صنایع دارند. تمامی محصولات PET که حدود ۵ درصد از سهم پلیمرها را تشکیل می‌دهند نیز در صنعت بسته‌بندی مصرف می‌شوند.

صنعت ساخت و ساز نیز که بیشترین میزان مصرف PVC را در اختیار دارد، به تنهایی ۱۶ درصد مصرف بازار پلاستیک را دارد. ۱۴ درصد از پلاستیک جهان نیز در حمل و نقل مصرف می‌شود. اکثر پلاستیک‌های مصرفی دنیا، از پلیمرهای تازه تولید شده پتروشیمی‌ها (Primary Plastic) ساخته می‌شوند اما با گسترش تکنولوژی، بازیافت مواد پلاستیکی نیز رشد قابل توجهی داشته است بطوریکه در حال حاضر حدود ۶ درصد از تولیدات پلاستیک از مواد بازیافتی انجام می‌شود.

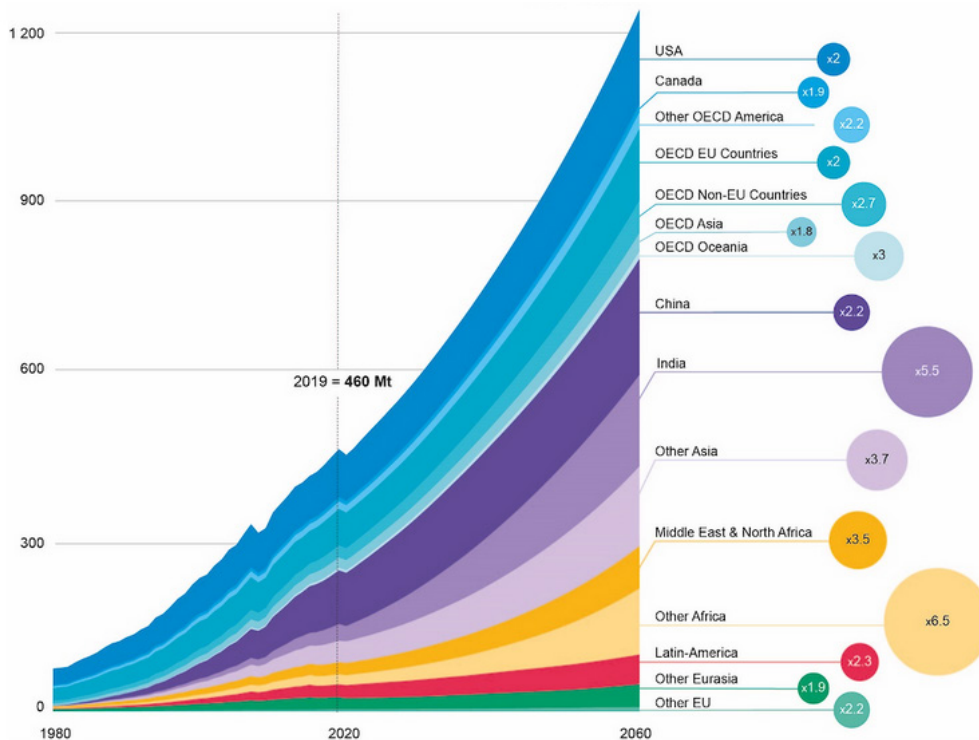

چشم انداز صنعت

در گزارشی که OECD (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی) با موضوع آینده صنعت پلاستیک تا سال ۲۰۶۰ منتشر کرده است، پیش‌بینی می‌شود که با توجه به سه پارامتر "رشد جمعیت"، "رشد اقتصاد جهانی" و "تغییرات ساختاری و تکنولوژی"، مصرف پلاستیک در جهان رشدی ۳ برابری را تا سال ۲۰۶۰ نسبت به سال ۲۰۱۹ تجربه کند و به میزان ۱،۲۳۱ میلیون تن برسد. رشد اقتصاد جهانی تاثیر گذارترین پارامتر بر میزان مصرف پلاستیک با پیش‌بینی حجم مصرفی ۸۹۸ میلیون تن است. پیش‌بینی می‌شود در آن سال، مصرف پلاستیک‌هایی که مجدداً بازیافت شده و تولید شده‌اند (SECOND-ARY PLASTIC) افزایش قابل‌توجهی داشته باشد و به سهمی ۱۲ درصدی برسد. اما مصرف پلاستیک‌های تازه تولید شده (PRIMARY PLASTIC) همچنان ۸۸ درصد از مصرف را پوشش خواهد داد. با رشد مصرف پلاستیک در ۲۰۶۰، تقاضا برای محصولات پلیمری نیز افزایش خواهد یافت که این موضوع بر صنعت پتروشیمی تاثیر گذار خواهد بود. در حال حاضر بیشترین مصرف در صنعت پلاستیک برای محصولات پلی‌پروپیلن با سهم ۱۶ درصدی است، پلی اتیلن‌های سنگین سهمی ۱۲ درصدی و پلی اتیلن‌های سبک (خطی و غیرخطی) نیز سهمی ۱۲ درصدی در صنعت پلاستیک دارند. پیش‌بینی می‌شود که این ترکیب سهم در سال ۲۰۶۰ نیز ثابت باشد و تغییر محدودی پیدا کند. در شکل زیر وضعیت کنونی و پیش‌بینی مصرف پلاستیک کشورهای مختلف تا سال ۲۰۶۰ مشاهده می‌شود.

Plastics use in million tonnes (Mt), Baseline scenario

2060 = 1 231 Mt

Note: The numbers in the circle on the right-hand side of the graph indicate the growth of plastics use from 2019 (dashed line) to 2060 for each region (e.g. x2 means a doubling of plastics use).

Source: OECD ENV-Linkages model.

پسماند در صنعت پلاستیک

به دلیل ماهیت محصولات پلاستیکی، این مواد دورریز و ضایعات فراوانی دارند، در نتیجه بررسی وضعیت پلاستیک‌های دور ریخته شده نیز دارای اهمیت است. دور ریختن مواد پلاستیکی یکی از عمده دلایل آلودگی محیط زیست خصوصا اقیانوس‌هاست. با توجه به کاربرد گسترده این مواد در صنایع مختلف، زمان ایجاد پسماند حاصل از این مواد نیز متناسب با صنعت مورد استفاده تغییر می‌کند بعنوان مثال متوسط عمر پلاستیک در صنعت حمل‌ونقل، ۱۳ سال و در صنعت ساختمان ۳۵ سال می‌باشد.

دورریز محصولات پلاستیکی در سال ۲۰۱۹، ۳۵۳ میلیون تن می‌باشد و پیش‌بینی می‌شود این مقدار در سال ۲۰۶۰ به حدود ۱،۰۱۴ میلیون تن برسد. عمده این میزان پسماند (در حدود ۶۰ درصد) در صنعت بسته‌بندی می‌باشد و سپس صنایع حمل‌ونقل و مواد مصرفی بیشترین میزان پسماند را خواهند داشت.

پسماند محصولات پلاستیکی در چهار حالت طبقه‌بندی می‌شوند:

۱. **بازیافت (recycled):** بخشی از پسماند محصولات پلاستیکی بازتولید شده و مجدداً به چرخه مصرف بر می‌گردد.
۲. **سوزاندن (incinerated):** بخشی از پسماند که سوزانده می‌شود.
۳. **دفن‌کردن (landfilled):** بخشی از پسماند که در محل‌های مشخصی دفن می‌گردد.
۴. **مدیریت نشده (mismanaged):** این بخش از پسماند به حالتی گفته می‌شود که بصورت کنترل نشده، زباله دفع می‌شود، مثل زمانی که در آب یا مکان‌های مختلف شاهد تجمع زباله‌های پلاستیکی باشیم.

در حال حاضر حدود نیمی از پسماند پلاستیکی دفن می‌شود، ۲۲ درصد مدیریت نشده در طبیعت رها می‌شود، ۱۹ درصد سوزانده می‌شود و تنها ۹ درصد بازیافت شده و به چرخه مصرف باز می‌گردد. اما با رشد تکنولوژی در آینده، پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۶۰، سهم پسماند مدیریت نشده به ۱۵ درصد از مجموع پسماندها کاهش یابد و حدود ۱۷ درصد از پسماندهای پلاستیکی مجدداً بازتولید شده و مصرف گردند.

سخن آخر

با نگاهی جامع به زنجیره ارزش محصولات پلاستیکی کشور و همچنین بررسی چشم انداز و بازار جهانی صنعت پلاستیک می‌توان با دیدی بهتر در خصوص سرمایه‌گذاری و آینده این صنعت در کشور برنامه‌ریزی کرد. کشور ما ایران، با داشتن ذخایر عظیم نفت و گاز و سرمایه‌گذاری مناسب در امر توسعه صنایع پایین دست پتروشیمی، می‌تواند همسو با رشد تقاضا و تولیدات جهانی نسبت به سرمایه‌گذاری هرچه بیشتر بر صنعت پلیمر و توسعه صنایع پلاستیک حرکت کند.

عمده تولید محصولات پتروشیمی داخلی نیز محصولات پلیمری است. طبق آمار بانک مرکزی ایران، کل تولیدات محصولات پتروشیمی ایران، حدود ۶۱ میلیون تن در سال ۱۳۹۹ بوده است که از این میزان حدود ۴۰ درصد صادرات شده اند، این حجم صادرات شده در حدود ۳۰ درصد از صادرات کل کشور در آن مقطع زمانی را شامل می‌شده است. با وجود افتتاح طرح‌های جدید پتروشیمی در کشور، توسعه این صنعت خصوصا در تولید محصولات پلیمری نیازمند برنامه‌ریزی استراتژیک و چشم‌اندازی بلندمدت برای بهره‌گیری از فرصت صادرات و همچنین افزایش تولیدات جهت استفاده صنایع پائین‌دست در داخل کشور است.

مصرف‌کنندگان محصولات پلیمری در کشور که در واقع تولیدکنندگان محصولات متنوع پلاستیکی می‌باشند، بیشترین ارزش افزوده در حوزه محصولات پتروشیمی را ایجاد می‌کنند و در حال حاضر نیز تمامی معاملات پلیمر بازار داخل کشور در بورس کالا انجام می‌شود. با توجه به شرایط اقتصادی کشور و تحریم‌های بین‌المللی، نیاز به توجه بیشتر به این بخش از زنجیره پلاستیک بیش از پیش احساس می‌شود. استفاده از قراردادهای بلندمدت در بستر بورس کالا (مانند کشف پرمیوم) و ایجاد شرایط پرداخت اعتباری مناسب‌تر توسط شرکت‌های پتروشیمی، مواردی هستند که می‌توانند تامین مواد اولیه را برای تولیدکنندگان راحت‌تر کند. همچنین استفاده از ظرفیت‌های تامین مالی از طریق بازار سرمایه و ورود هرچه بیشتر این شرکت‌ها به این فضا می‌تواند راهی مناسب جهت تامین نقدینگی این واحدها در نظر گرفته شود.

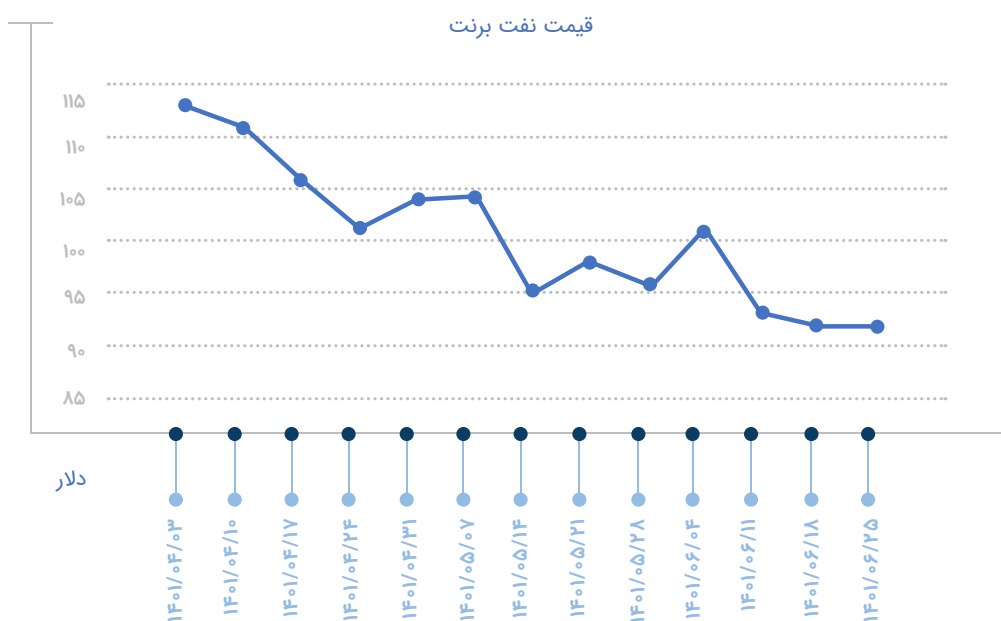
همانطور که در چشم‌انداز این گزارش نیز اشاره شد، پسماند محصولات پلیمری آسیب قابل توجهی به محیط‌زیست می‌زند در نتیجه سرمایه‌گذاری در توسعه فناوری‌های بازیافت محصولات پلاستیکی می‌تواند باعث جلوگیری از انتشار مقدار زیادی آلودگی در آینده شود.

محصولات نفتی و پالایشی

قیمت نفت در فصل گذشته همچون سایر محصولات بازار جهانی، تحت تاثیر عوامل متعددی از جمله نگرانی از رکود اقتصادی، کاهش رشد اقتصادی و به تبع آن کاهش تقاضا، تداوم محدودیت‌های مصرفی دولت چین به دلیل افزایش مجدد تعداد آمار مبتلایان به کرونا و نگرانی از تاثیر آن بر تقاضا، ادامه جنگ روسیه و اوکراین و افزایش نرخ بهره توسط بانک‌های مرکزی سراسر دنیا به ویژه فدرال رزرو قرار گرفت. همه این عوامل و به ویژه نگرانی سرمایه‌گذاران از احتمال ورود اقتصاد امریکا به رکود، قیمت نفت را تحت فشار قرار دادند که منجر به سقوط قیمت نفت از محدوده بالاتر از ۱۱۰ دلار در ابتدای تابستان، به محدوده ۹۰ دلار شد. در تصویر زیر روند قیمت نفت برنت را مشاهده می‌کنید:

در تیرماه ۱۴۰۱، میزان ذخایر نفت آمریکا تحت تاثیر بحران روسیه و اوکراین قرار گرفت و به پایین‌ترین سطح خود رسید. در اواخر تیرماه پس از دیدار مقامات عربستان و ایالات متحده، به دلیل موافقت نکردن عربستان با درخواست آمریکا برای افزایش تولید، قیمت نفت مجدداً روند افزایشی را پیش گرفت. در اوایل مرداد با کاهش شاخص دلار آمریکا و عدم انتظار تولید بیشتر از سوی اوپک پلاس، قیمت نفت افزایش یافت و تقاضا برای بنزین در آمریکا نیز به رشد قیمت در بازار نفت در این مقطع کمک کرد. با این حال، داده‌های اقتصاد جهانی مجدداً نگرانی رکود را افزایش داد. از اواسط مردادماه نیز خوشبینی‌ها نسبت به احیای توافق برجام بیشتر شد و بعضی کشورها اعلام کردند در صورت بازگشت نفت ایران به بازار، اوپک پلاس میزان عرضه خود را کاهش می‌دهد و نتیجه قیمت نفت نیز از این موضوعات تاثیر پذیرفت و دچار نوسان شد اما طولی نکشید که به دلیل نگرانی‌های حاصل از رکود اقتصادی جهان، افزایش محدودیت‌ها و قرنطینه‌ها در چین، کاهش رشد اقتصادی و همچنین انتشار داده‌های اقتصادی آمریکا قیمت‌ها مجدداً وارد کانال نزولی شد که نشان‌دهنده کاهش تقاضای نفت در شهریورماه است.

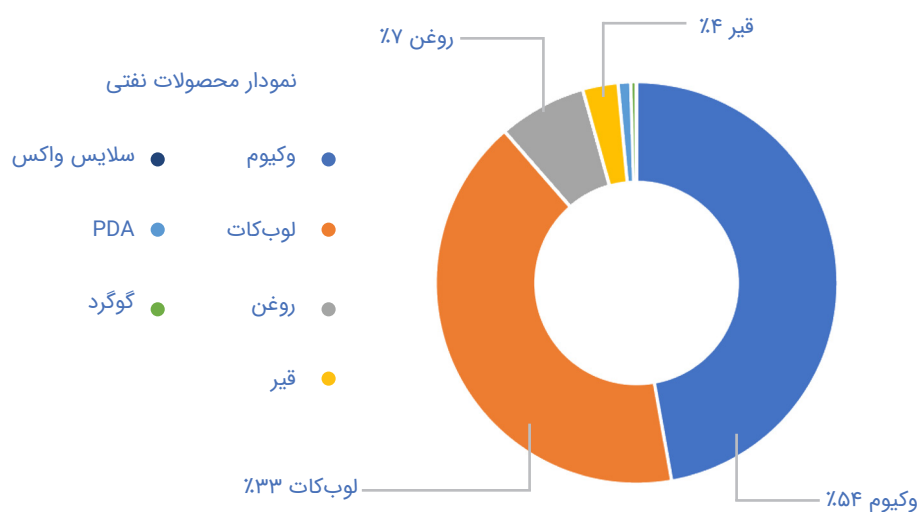
طی ماه‌های اخیر، روسیه تهدیداتی مبنی بر توقف صادرات نفت و گاز به اروپا داشته است. به همین دلیل، در ماه‌های پیش رو، غرب باید ریسک از دست دادن منابع انرژی روسیه و جهش قیمت نفت را مد نظر داشته باشد. علاوه بر این، شکست توافق برجام نیز می‌تواند منجر به افزایش قیمت نفت در آینده شود. ادامه تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران و روسیه، می‌تواند زمینه افزایش قیمت نفت در آینده را فراهم کند.

مشتقات نفتی در بورس کالا

بورس کالا در نیم سال اول ۱۴۰۱، میزبان معامله ۵.۶ میلیون تن انواع محصولات نفتی بود که این مقدار، کاهشی ۱۳ درصدی نسبت به حجم معامله نیم سال اول ۱۴۰۰ داشت. در تابستان ۱۴۰۱، حدود ۱ میلیون و ۸۰۰ هزار تن محصول نفتی در بورس کالا معامله شد که رشدی ۱۳ درصدی نسبت به فصل گذشته داشت. پرازش ترین محصول این گروه نیز وکیوم باتوم است که اکثر آن در تالار حراج باز مورد معامله خریداران قرار گرفت. در تصویر زیر وضعیت کلی معاملات این تالار را مشاهده می کنید:

گروه محصول	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)	سهم از بازار %*
نفتی	۱,۷۹۱,۹۷۱	۱۹۳,۶۰۸,۳۴۱,۸۰۷	-
وکیوم	۱,۱۷۶,۹۶۰	۱۰۵,۲۰۲,۴۱۰,۰۰۰	۵۴%
لوب کات	۴۴۰,۹۰۰	۶۳,۹۸۱,۱۴۰,۳۱۰	۳۳%
روغن	۵۱,۱۲۱	۱۴,۲۳۹,۶۷۸,۵۰۸	۷%
قیر	۷۷,۸۳۸	۷,۶۰۴,۹۹۵,۵۷۸	۴%
PDA	۱۸,۱۲۲	۱,۴۴۷,۲۸۴,۹۵۶	۱%
گوگرد	۲۴,۰۳۰	۷۹۷,۱۱۷,۴۵۵	۰%
سلاپس واکس	۳,۰۰۰	۳۳۵,۷۱۵,۰۰۰	۰%

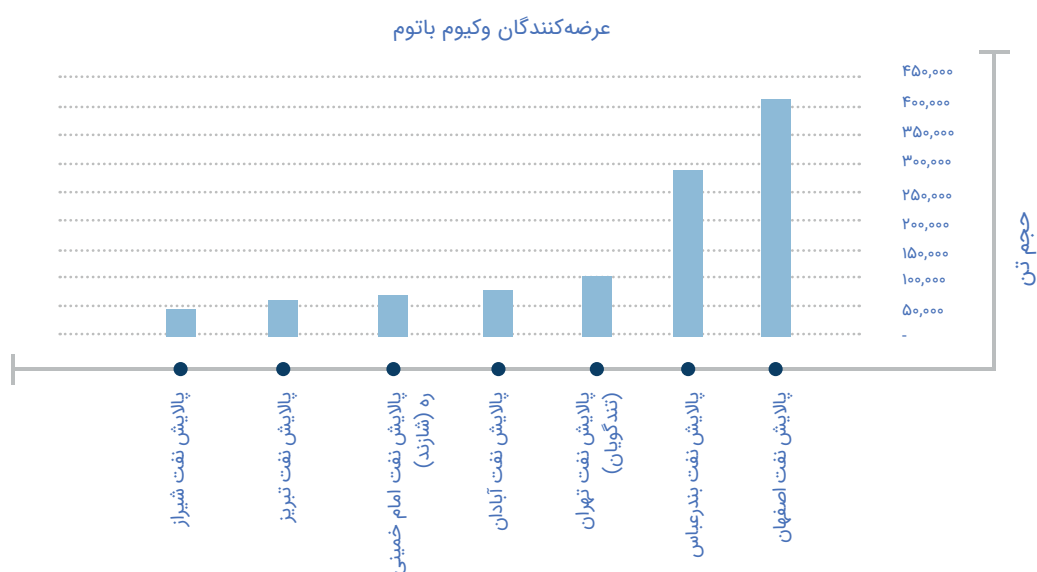
تصویر زیر، وضعیت معاملات را نشان می دهد:

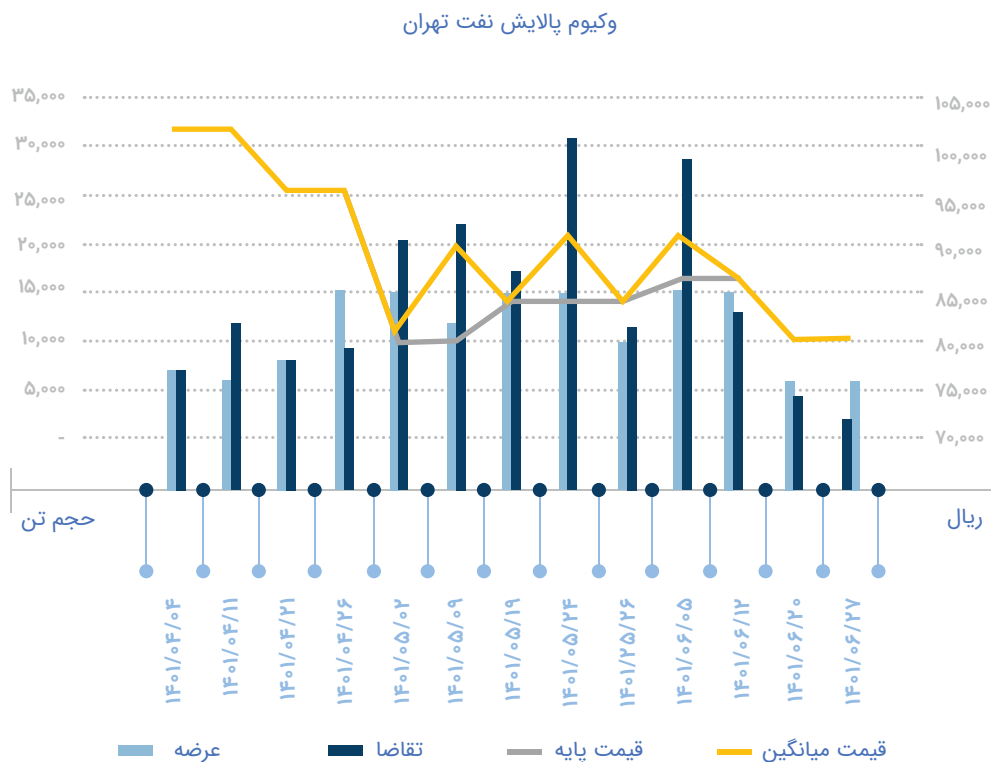
حدود ۸۵۰ هزار تن از کل معاملات وکیوم باتوم، در تالار حراج باز انجام شد و باقی این حجم در تالار فراورده‌های نفتی مورد معامله قرار گرفت. در تصویر زیر برترین محصولات تالار نفتی را مشاهده می‌کنید:

رتبه	محصول	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)
-	کل تالار فراورده های نفتی	۹۴۵,۰۱۱	۱۱۸,۶۰۳,۷۱۱,۸۰۷
۱	لوب کات سبک	۲۳۸,۵۰۰	۳۵,۳۴۳,۰۹۶,۵۰۰
۲	وکیوم باتوم	۳۳۰,۰۰۰	۳۰,۱۹۷,۷۸۰,۰۰۰
۳	لوب کات سنگین	۲۰۲,۴۰۰	۲۸,۶۳۸,۰۴۳,۸۱۰
۴	روغن پایه SN500	۲۰,۲۷۹	۵,۷۹۷,۲۱۹,۷۸۲
۵	قیر 6070	۴۱,۹۷۳	۴,۰۳۱,۰۴۰,۸۰۴
۶	قیر PG6422	۲۵,۷۱۷	۲,۵۰۴,۷۵۴,۴۵۰
۷	روغن پایه SN150	۸,۱۷۲	۲,۴۵۳,۵۹۹,۳۱۷
۸	PDA TAR	۱۸,۱۲۲	۱,۴۴۷,۲۸۴,۹۵۶
۹	روغن پایه SN600	۳,۱۹۸	۹۴۹,۶۷۹,۱۷۲
۱۰	پارافین واکس سنگین 5%	۴,۱۸۶	۹۳۶,۲۱۵,۰۰۰

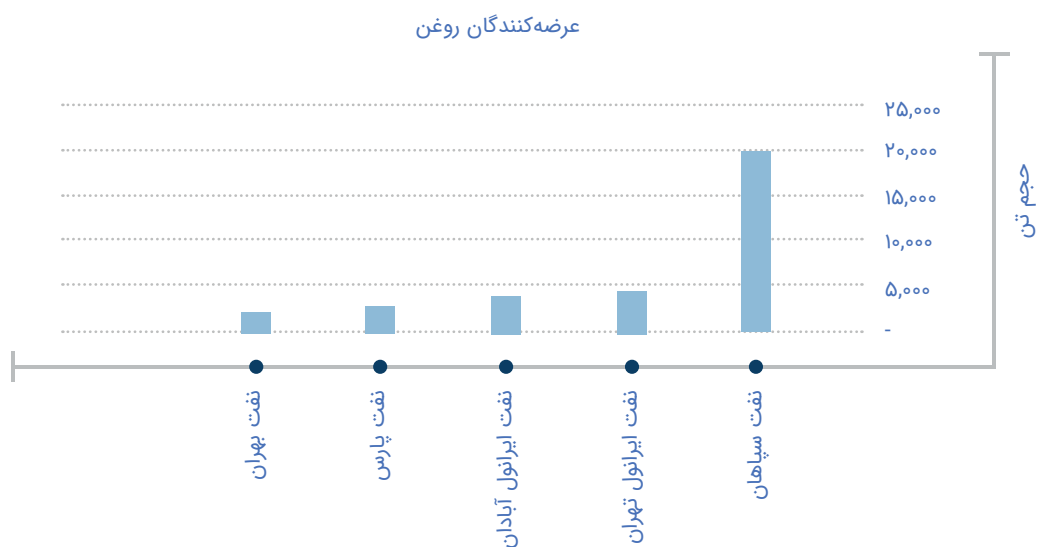
شرکت‌های پالایش نفت اصفهان، پالایش نفت بندر عباس و پالایش نفت تهران سه شرکت برتر در عرضه وکیوم باتوم بودند. وضعیت معاملات شرکت‌های عرضه‌کننده این محصول را در تصویر زیر مشاهده می‌کنید:

در تصویر زیر روند قیمت محصول وکیوم باتوم شرکت پالایش نفت تهران را مشاهده می‌کنید:

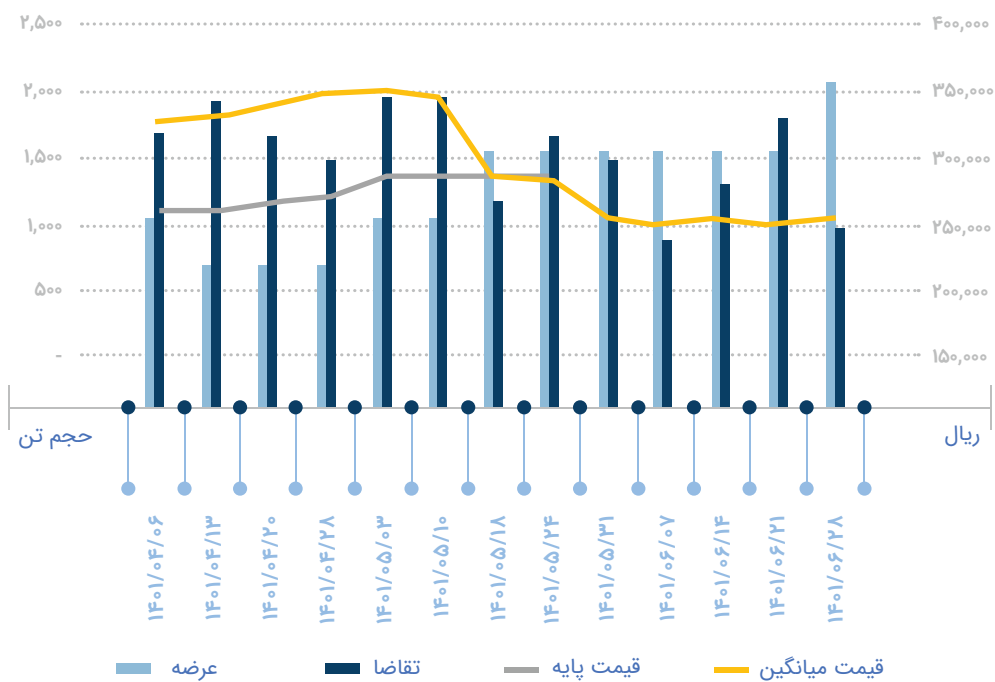

در تالار فراورده‌های نفتی، حدود ۵۱ هزار تن روغن نیز مورد معامله قرار گرفت که رشدی ۳۴ درصدی نسبت به فصل گذشته داشت. در تصویر زیر برترین عرضه‌کنندگان این محصول را مشاهده می‌کنید:

نمودار زیر نیز وضعیت معامله روغن SN500 شرکت نفت سپاهان را نشان می‌دهد:

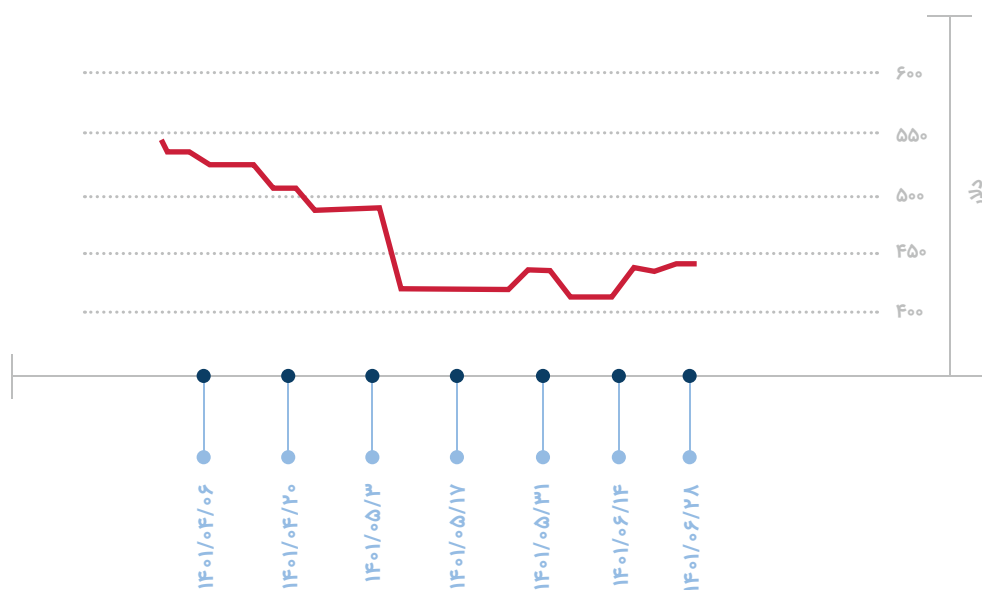
روغن نفت سپاهان

فصل سوم

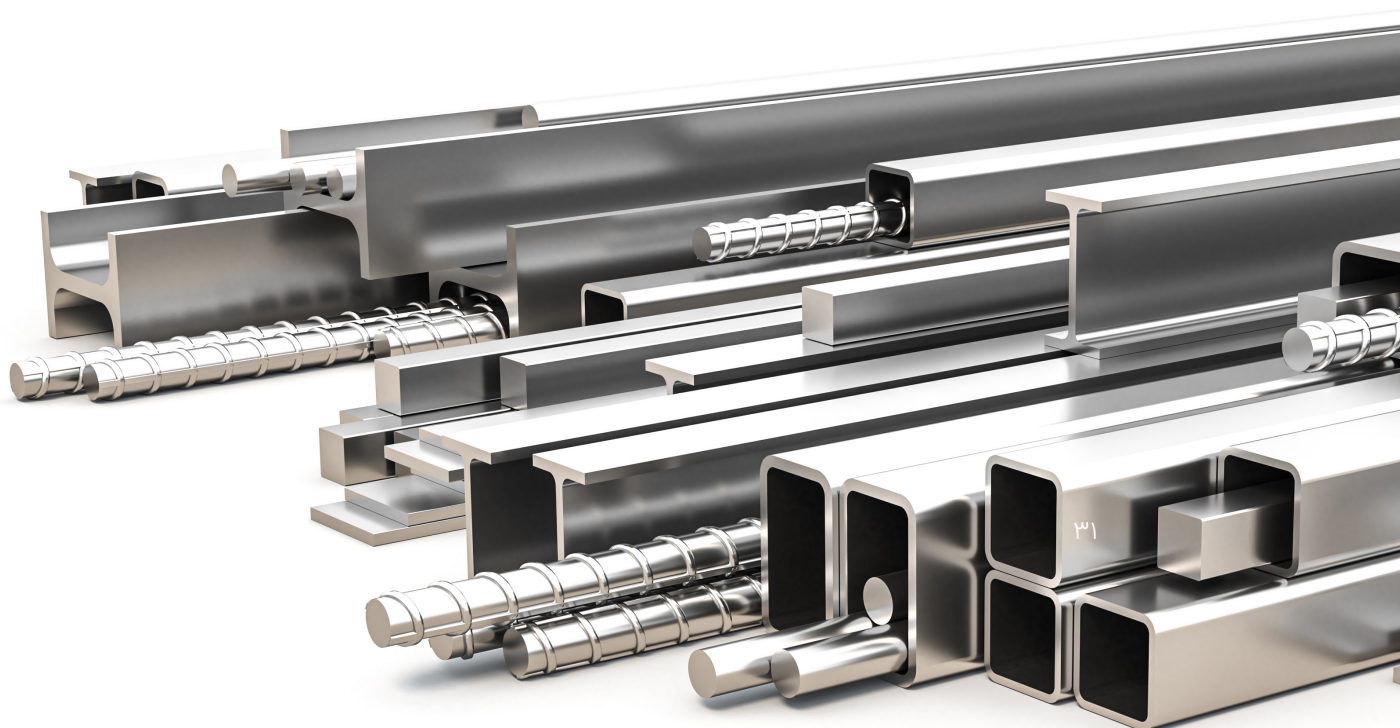
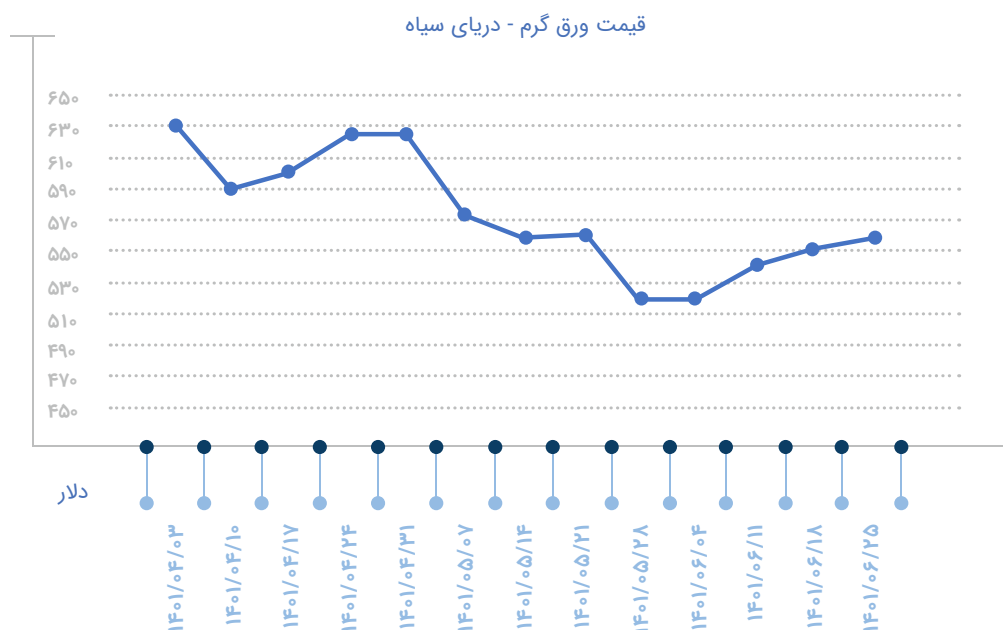
محصولات صنعتی

بازار فولاد دنیا از بحران اوکراین و بحران اقتصاد جهانی تاثیر قابل توجهی پذیرفت. دامپینگ در بازار فولاد توسط روسیه و در نتیجه کاهش شدید قیمت‌ها همچنان بر بازار جهانی تاثیرگذار است. از سویی تقاضا به دلیل رکود (خصوصا مشکلات بخش املاک چین که نیمی از تقاضای فولاد این کشور را شامل می‌شود) کاهش یافته است و از سوی دیگر، بحران انرژی و در نتیجه بالا رفتن قیمت حامل‌های انرژی در دنیا و خصوصا اروپا، سبب شد که تولیدات محصولات فولادی و غیر فولادی در این کشورها به صرفه نباشد و در نتیجه، میزان تولید کاهش یابد. در بازار داخل نیز وضعیت مذاکرات احیای برجام و تاثیر این موضوع بر قیمت دلار مهمترین عامل تاثیرگذار بر وضعیت تقاضا و در نتیجه قیمت این محصول به شمار می‌رود. طبق آمار منتشر شده توسط WSA میزان تولید فولاد خام کشورهای دنیا در تابستان روندی نسبتا نزولی داشته است و در شهریورماه به ۱۵۰ میلیون تن رسیده است. در تصویر زیر وضعیت قیمت بیلت CIS در تابستان مشاهده می‌شود:

عوامل اصلی تاثیرگذار مانند افزایش نرخ بهره فدرال رزرو، تقاضا از سمت بازار مسکن دنیا و فشار کاهش تولید از عواملی هستند که در آینده بر قیمت فولاد تاثیر گذار خواهند بود. نشریه یوروفر نیز پیش‌بینی می‌کند که وضعیت رکود در بازار فولاد اروپا تا پایان سال ۲۰۲۲ ادامه‌دار باشد.

کاهش قیمت شمش فولادی در ابتدای تیرماه بر قیمت ورق گرم دریای سیاه نیز تاثیر گذاشت. در مردادماه ۱۴۰۱، روند نزولی قیمت ورق گرم دریای سیاه ادامه یافت و نگرانی از رکود اقتصادی و تلاش روسیه در کاهش قیمت‌ها برای حفظ سهم از بازار، از فاکتورهای مهم در کاهش قیمت این محصول بودند. با وجود نگرانی‌ها در مورد وقوع رکود اقتصاد جهانی، سیاست‌های حمایتی چین (مانند کاهش نرخ بهره و کمک به شرکت‌های ساختمانی)، در شهریورماه ۱۴۰۱ خوش‌بینی را به بازار بازگرداند. با این حال، افزایش محدودیت‌ها و قرنطینه در پی افزایش آمار مبتلایان به کرونا، مانع بهبود قیمت‌ها در بازار فولاد این کشور شد. در شهریورماه قیمت ورق گرم در آسیا روند نزولی داشت؛ در حالی که قیمت ورق گرم دریای سیاه در این ماه با روند افزایشی همراه شد.

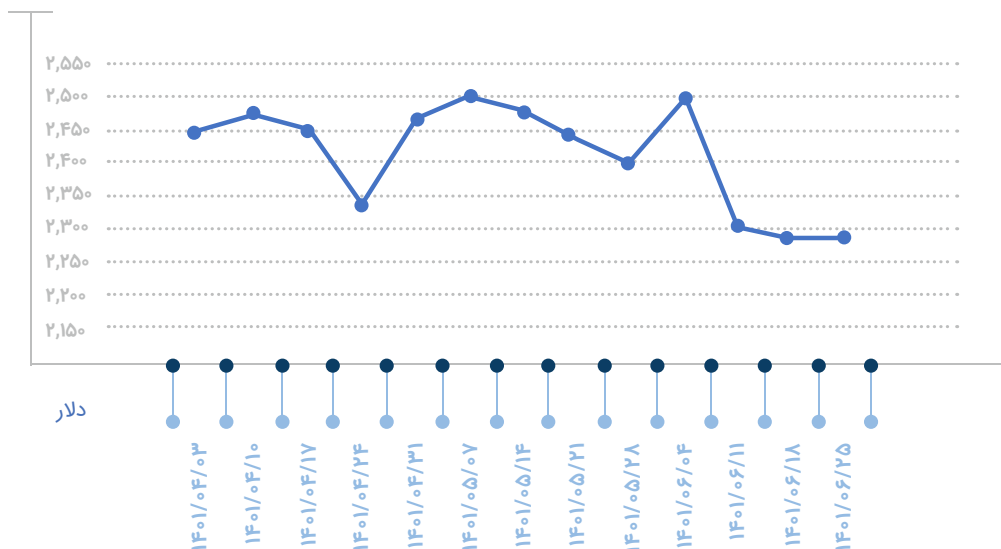

آلومینیوم

با افزایش نرخ بهره و احتمال رکود، قیمت آلومینیوم با روند نزولی در تیر ماه ۱۴۰۱ همراه بوده است. در این بازه زمانی، چین به عنوان بزرگترین تولیدکننده آلومینیوم، برای کنترل قیمت این محصول، عرضه را کم کرد. با شروع جنگ روسیه و اوکراین، استرالیا صادرات آلومینا، ماده اولیه تولید آلومینیوم به روسیه را ممنوع کرد. در نتیجه، تولید آلومینیوم در روسیه تحت تاثیر این موضوع قرار گرفت اما چین موفق شد کمبود آلومینیوم روسیه را در بازار جبران کند و صادرات خود به روسیه و سایر کشورهای اروپایی را افزایش داد.

ایجاد بحران انرژی در اروپا به دلیل جنگ روسیه و اوکراین، هزینه‌های انرژی و به ویژه برق که تولید آلومینیوم تا حد زیادی به آن وابسته است را در این کشورها به شدت افزایش داد و در نتیجه، هزینه تولید محصول آلومینیوم بسیار بالا رفت و همین موضوع منجر به کاهش ظرفیت تولیدی بسیاری از کارخانه‌ها در اروپا و در مواردی تعطیلی کامل واحدهای تولیدی شد. کاهش ظرفیت تولیدی آلومینیوم در اروپا از یک سو و افزایش هزینه‌های تولید محصول از سوی دیگر، انتظار را برای کمبود محصول و در نهایت افزایش قیمت بالا برد اما احتمال وقوع رکود اقتصادی و افزایش تولید چین برای جبران کسری آلومینیوم باعث شد این فلز تغییر قیمت چندانی را تجربه نکند. از آن جایی که تولید آلومینیوم چین افزایش یافت، تقاضای این کشور برای فلزات پایه از جمله آلومینیوم کاهش جدی داشت. در نتیجه این کاهش تقاضا در چین و چشم انداز رکود اقتصادی، قیمت آلومینیوم به میانگین ۵ ساله خود رسیده است.

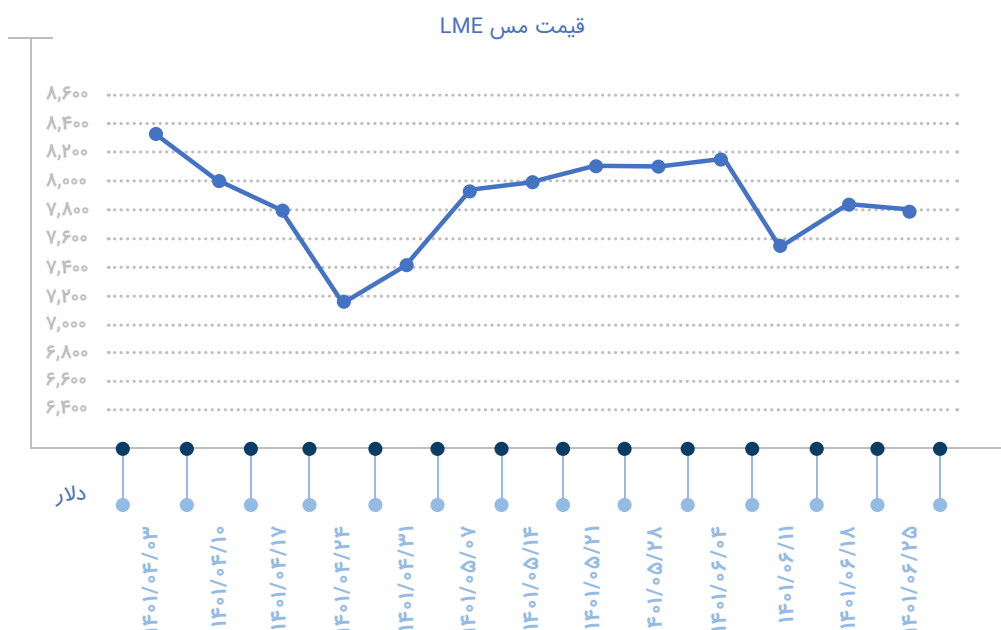
قیمت آلومینیوم LME

مس

افزایش نرخ بهره بانک‌ها و احتمال رکود اقتصادی سبب کاهش قیمت مس شده است؛ به طوری که فصل دوم ۲۰۲۲ برای مس بدترین دوره سه ماهه در بیش از یک دهه گذشته بوده و قیمت مس به پایین‌ترین سطح از نوامبر ۲۰۲۰ رسیده است. علاوه بر ریسک رکود، محدودیت‌های دولت چین برای کرونا در پی افزایش آمار مبتلایان نیز فشار نزولی بر قیمت‌ها را تشدید کرده است. بخش املاک و مستغلات این کشور نیز به همین دلیل آسیب دیده است. رشد اقتصادی چین نیز به عنوان بزرگترین مصرف‌کننده مس در جهان هم کاهش پیدا کرده است که خود از عوامل کاهش قیمت مس محسوب می‌شود و در کوتاه‌مدت ریسک‌ها همچنان پابرجا هستند. با این حال، طی چند هفته نیز بازار شاهد افزایش قیمت مس بوده است که بخشی از آن به کند شدن افزایش نرخ بهره و کاهش شاخص دلار مربوط می‌شود. لازم به ذکر است با وجود وضعیت نزولی مس در کوتاه‌مدت، چشم‌انداز این محصول در بلندمدت صعودی است.

اهمیت مسائل زیست‌محیطی، افزایش تقاضا برای خودروهای برقی و حرکت به سمت انرژی‌های تجدیدپذیر، به ویژه پس از جنگ روسیه و اوکراین منجر به ایجاد چشم‌انداز مثبت مس در بلندمدت شده است. پیش‌بینی می‌شود تقاضای این محصول در بلندمدت روند افزایشی داشته باشد و تمامی مسائل بنیادی به نفع این فلز شود. بر اساس اطلاعات منتشر شده از گزارش اس‌اند‌پی گلوبال، انتظار می‌رود تقاضای مس طی دهه آینده ۲ برابر بیشتر شود.

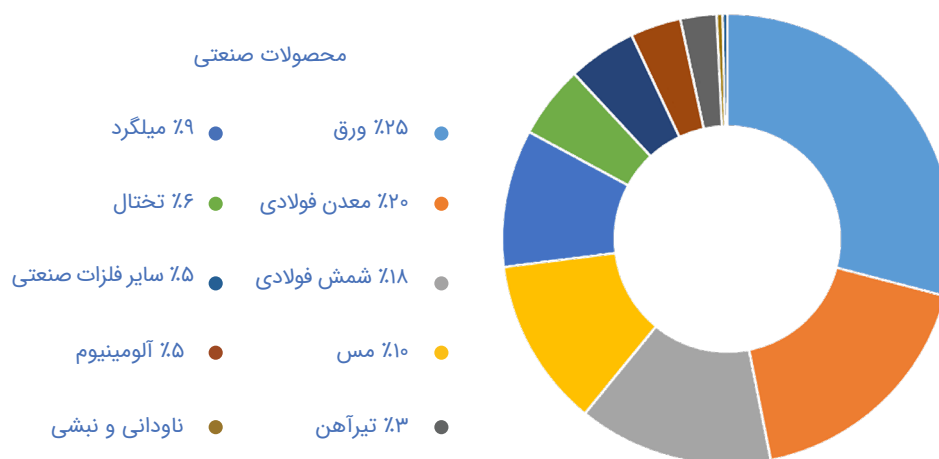
محصولات صنعتی در بورس کالا

در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۱، در حدود ۴۶ میلیون تن انواع محصولات صنعتی و معدنی در بورس کالا معامله شد که این میزان، رشدی ۱۷۴ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل داشت. در تابستان، معاملات محصولات صنعتی بورس کالا، شاهد رونق قابل توجهی بود و حجم معاملات این محصولات با رشدی ۵۰ درصدی نسبت به بهار، به میزان ۱۱.۵ میلیون تن محصول رسید. حجم معاملات تالار سیمن اما نسبت به بهار کاهش داشت و در حدود ۱۳ میلیون تن بود. در جدول زیر وضعیت معامله محصولات صنعتی را مشاهده می‌کنید:

-	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)	سهم از بازار ^{*۴}
کل محصولات صنعتی	۱۱,۳۲۷,۸۸۴	۱,۱۰۴,۴۶۳,۱۳۳,۵۶۷	-
ورق	۱,۴۵۳,۵۳۰	۲۷۶,۶۲۷,۲۶۲,۹۱۰	۲۵%
معدنی فولادی	۶,۵۶۹,۵۰۰	۲۲۱,۳۴۹,۷۳۰,۵۰۰	۲۰%
شمش فولادی	۱,۵۰۷,۱۲۵	۱۹۴,۸۸۷,۸۲۹,۳۱۵	۱۸%
مس	۶۵,۵۷۱	۱۱۰,۸۹۰,۳۲۹,۰۲۱	۱۰%
میلگرد	۶۸۰,۶۷۷	۱۰۱,۰۹۳,۷۷۱,۴۵۰	۹%
تختال	۷۶,۲۷۵	۶۱,۸۴۸,۸۲۷,۳۶۰	۶%
سایر فلزات صنعتی	۲۶۴,۳۹۷	۵۱,۰۵۲,۸۰۰,۹۲۵	۵%
آلومینیوم	۷۵,۷۵۵	۵۱,۰۲۷,۲۲۶,۸۲۰	۵%
تیرآهن	۲۰۵,۱۶۴	۳۳,۲۷۰,۰۸۲,۰۱۳	۳%
ناودانی و نبشی	۱۴,۳۰۵	۲,۲۵۹,۵۷۵,۰۲۸	۰%
روی	۲۰۰	۱۵۵,۶۹۸,۲۲۵	۰%

^{*۴} - سهم نسبت به کل محصولات صنعتی

تصویر زیر نیز شماتیک معاملات فصل گذشته را نشان می‌دهد:

در جدول زیر وضعیت معاملات انواع مختلف سیمان در تابستان را مشاهده می‌کنید:

محصولات	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)	سهم از بازار *۵
کل محصولات سیمان	۱۲,۹۴۶,۶۹۷	۸۸,۴۸۸,۵۷۵,۷۶۰	-
سیمان تیپ ۲	۹,۷۲۲,۶۶۷	۶۷,۲۹۲,۲۱۵,۰۸۰	۷۶٪
سیمان تیپ ۴	۱,۲۰۴,۰۴۰	۶,۹۹۸,۵۸۴,۴۷۰	۸٪
سیمان تیپ ۵	۶۱۱,۵۲۵	۴,۰۸۷,۷۱۸,۹۶۵	۵٪
سیمان تیپ ۳	۵۱۲,۵۴۵	۳,۲۷۷,۴۱۲,۳۲۵	۴٪
سیمان سفید	۱۸۴,۶۸۵	۲,۶۷۰,۱۸۷,۳۸۰	۳٪
سیمان پوزول	۴۱۳,۶۷۵	۲,۴۴۲,۵۹۹,۷۲۰	۳٪
سیمان مرکب	۲۳۰,۷۳۵	۱,۳۳۱,۵۱۴,۳۴۰	۲٪
سیمان پرتلن	۵۳,۶۰۵	۳۱۰,۷۸۱,۲۰۰	۰٪
سیمان CEM۲	۱۲,۵۵۰	۷۴,۳۵۰,۳۰۰	۰٪
سیمان بنایی	۶۷۰	۳,۲۱۱,۹۸۰	۰٪

با توجه به معامله این محصولات در دو تالار حراج باز و صنعتی، محصولات برتر این دو تالار در جدول‌های زیر نشان داده شده است:

رتبه	محصول	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)
-	کل تالار صنعتی	۸,۶۴۳,۰۰۲	۹۸۵,۵۲۶,۴۱۱,۲۰۷
۱	ورق گرم HR	۹۸۰,۳۲۰	۱۶۹,۳۵۷,۸۶۱,۹۷۰
۲	شمش بلوم (150*150) 5SP	۱,۲۸۱,۴۶۵	۱۶۵,۳۴۹,۶۱۱,۹۱۰
۳	مس کاتد	۴۸,۲۷۰	۱۰۸,۰۸۳,۳۱۰,۲۲۰
۴	آهن اسفنجی	۹۳۳,۰۰۰	۷۱,۶۶۳,۴۸۳,۰۰۰
۵	گندله سنگ آهن	۱,۵۴۶,۰۰۰	۵۶,۵۷۶,۲۵۸,۰۰۰
۶	میلگرد 14 تا 20-A3	۴۰۴,۳۰۰	۵۹,۱۰۱,۵۱۹,۹۲۲
۷	ورق سرد خودرو	۱۳۵,۰۰۰	۳۰,۲۲۸,۱۵۱,۷۵۰
۸	خاک روی	۲۲۰,۰۰۰	۲۴,۶۴۰,۸۰۵,۵۰۰
۹	شمش بلوم (150*150) SP3	۱۴۵,۳۱۰	۱۸,۹۳۴,۳۲۱,۴۱۰
۱۰	ورق گالوانیزه G	۷۵,۶۰۰	۱۸,۸۴۹,۴۴۲,۷۰۰

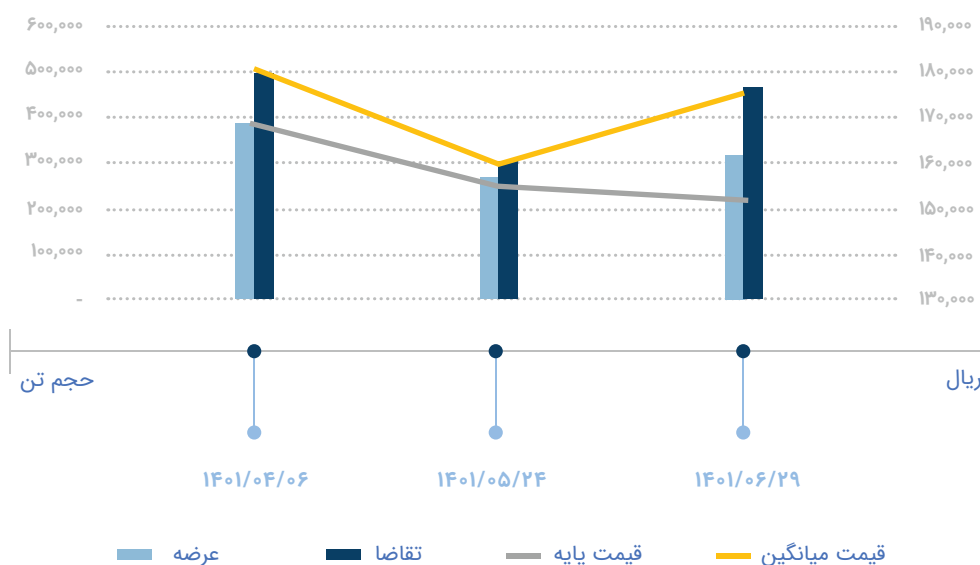
رتبه	محصول	حجم معامله (تن)	ارزش معامله (هزار ریال)
-	کل تالار حراج باز	۲,۶۸۴,۸۸۲	۸۶,۴۱۶,۳۲۷,۶۶۰
۱	تختال C	۳۷۵,۳۰۰	۴۵,۹۷۸,۱۸۹,۸۰۰
۲	کنسانتره سنگ آهن	۱,۳۴۶,۰۰۰	۳۰,۵۵۵,۸۶۰,۰۰۰
۳	تختال SM	۱۱۶,۳۶۰	۱۵,۸۷۰,۶۳۷,۵۶۰
۴	سنگ آهن دانه بندی	۷۴۵,۰۰۰	۱۱,۷۰۷,۷۰۰,۰۰۰
۵	کنسانتره فلزات گرانبها	۱۹۲	۷,۵۱۴,۵۹۵,۰۰۰
۶	سولفور مولیبدن	۲,۰۳۰	۶,۵۰۳,۲۴۰,۰۰۰
۷	سنگ آهن کلوخه	۱۰۰,۰۰۰	۸۰۶,۵۰۰,۰۰۰

فولاد

حدود ۷.۸ میلیون تن انواع سنگ آهن در شش ماهه نخست امسال در بورس کالا معامله شد که این میزان، رشدی ۴۰۰ درصدی نسبت به حجم معاملات مدت مشابه سال قبل (۱.۴ میلیون تن) داشت. معامله این محصولات همچنین در تابستان ۱۴۰۱ رشدی ۲ برابری را در حجم معامله نسبت به فصل بهار شاهد بود و مجموع معاملات به ۶.۵ میلیون تن رسید. میزان معامله آهن اسفنجی نیز با رشدی ۸۰۰ درصدی نسبت به شش ماهه نخست ۱۴۰۰، به مقدار ۱.۸ میلیون تن رسید. معامله انواع محصولات فولادی رشدی ۴۲ درصدی نسبت به نیمسال اول سال قبل داشتند و در نیمسال اول ۱۴۰۱، به ۸ میلیون تن معامله رسید.

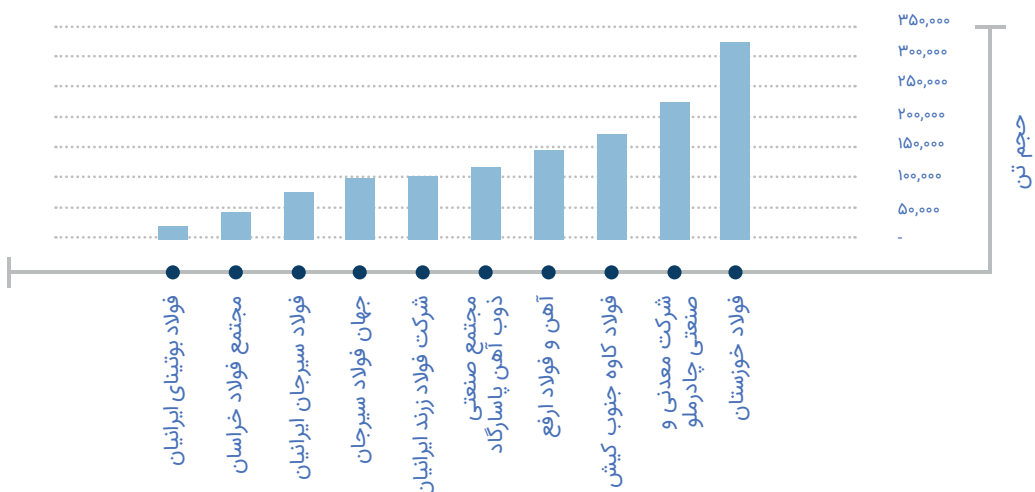
گروه ورق‌های فولادی همچنان پرمعامله‌ترین گروه محصولات در تالار صنعتی هستند و حدود ۲۵ درصد از سهم تالار صنعتی تابستان را در اختیار دارند. حجم معاملات این محصولات رشد ۳ درصدی نسبت به فصل بهار داشت و به حدود ۱.۴ میلیون تن رسید. با توجه به وضعیت بازار جهانی فولاد و کاهش قیمت‌های جهانی، قیمت پایه ورق گرم فولاد مبارکه کاهشی بود اما در هر سه زمان عرضه، با رقابت روبه‌رو شد و در عرضه انتهای شهریور نیز قیمت معامله آن رشد قابل ملاحظه‌ای داشت. وضعیت معامله این محصول را در تصویر زیر مشاهده می‌کنید:

ورق گرم HR فولاد مبارکه

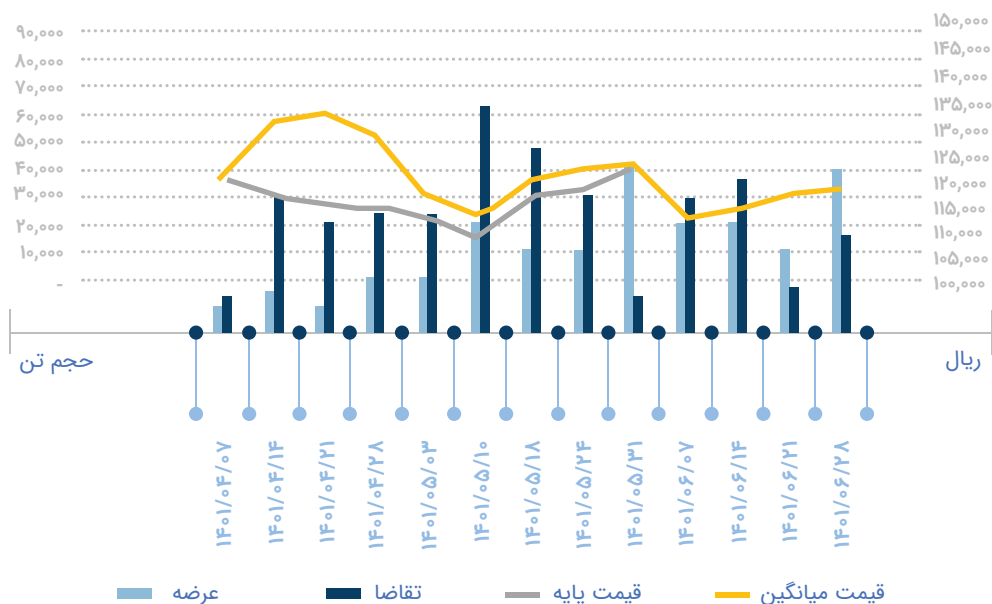
معاملات شمش فولادی نیز در تابستان از وضعیت قیمت های جهانی تاثیر پذیرفت و فرمول قیمت این محصول نیز مورد بازنگری قرار گرفت. فرمول قیمت پایه این محصول در ابتدا بر اساس قیمت جهانی بود و در فرمول جدید، قیمت پایه بر اساس معاملات پیشین بورس کالا در نظر گرفته شده است. حجم معاملات شمش فولادی در تابستان رشد ۲۰ درصدی را نسبت به فصل بهار شاهد بود و به مقدار ۱.۵ میلیون تن رسید.

عرضه کنندگان شمش فولادی

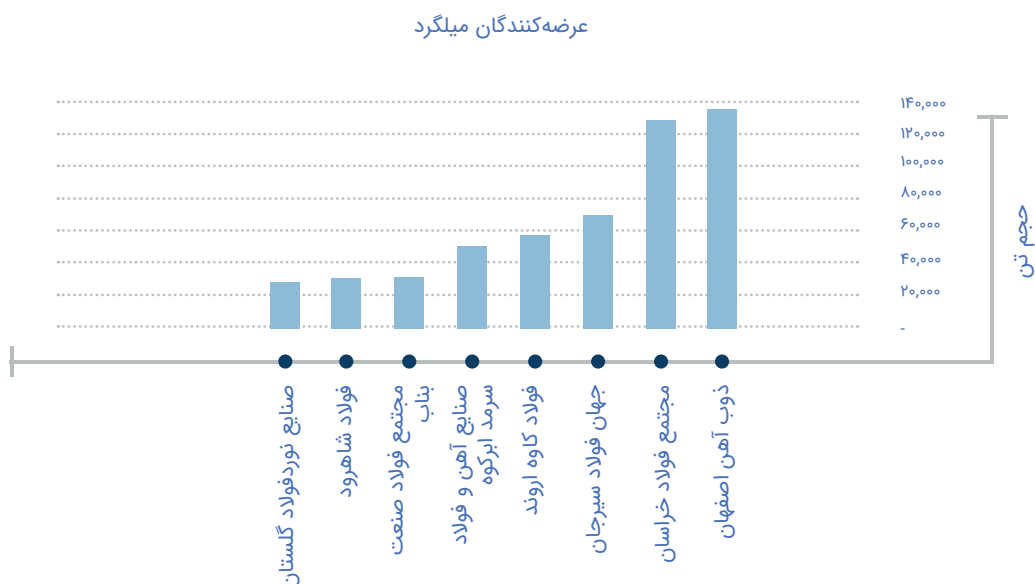

رشد قیمتی شمش فولاد خوزستان نیز در شکل زیر مشاهده می شود. با وجود رقابت بالا در نیمه اول تابستان، در نیمه دوم این فصل قیمت شمش شاهد رقابت قابل توجه نبود.

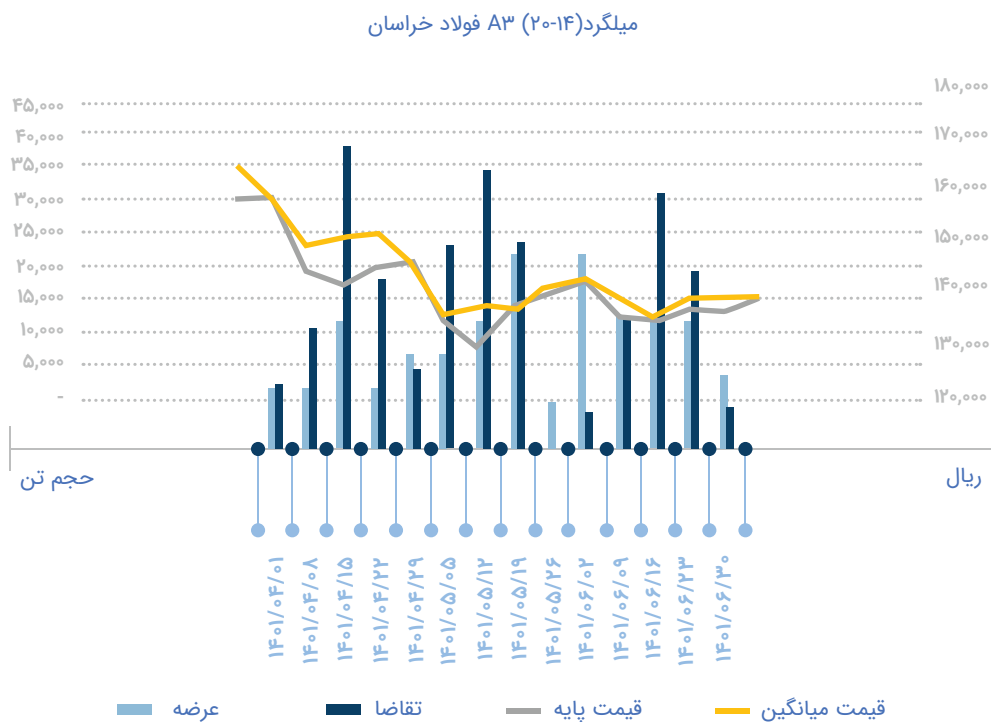
شمش فخور

حجم معاملات میلگرد در تابستان با رشد ۷ درصدی به ۶۸۰ هزار تن رسید. وضعیت عرضه‌کنندگان برتر این محصول را در تصویر زیر مشاهده می‌کنید:

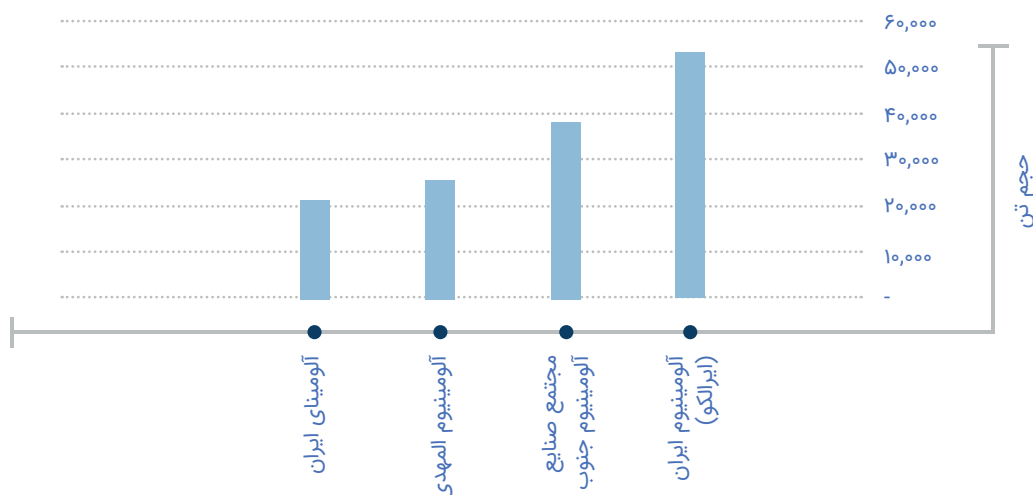
تاثیر قیمت‌های جهانی بر قیمت‌های پایه شمش و در نتیجه، روند نزولی قیمت میلگرد در تابستان گذشته مشهود است. روند قیمت میلگرد A۳ سایز ۱۴ تا ۲۰ شرکت فولاد خراسان در تصویر زیر نشان داده شده است:

آلومینیوم

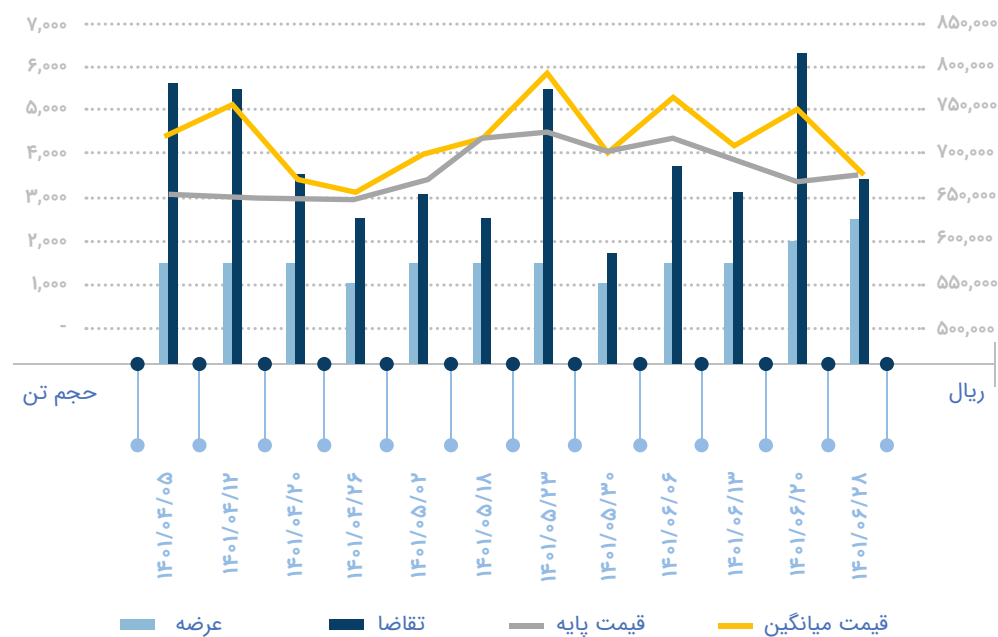
حجم معاملات محصولات آلومینیوم در تابستان، تغییر محسوسی نسبت به فصل قبل نداشت. در تصویر زیر برترین عرضه‌کنندگان این محصول را مشاهده می‌کنید:

عرضه‌کنندگان آلومینیوم

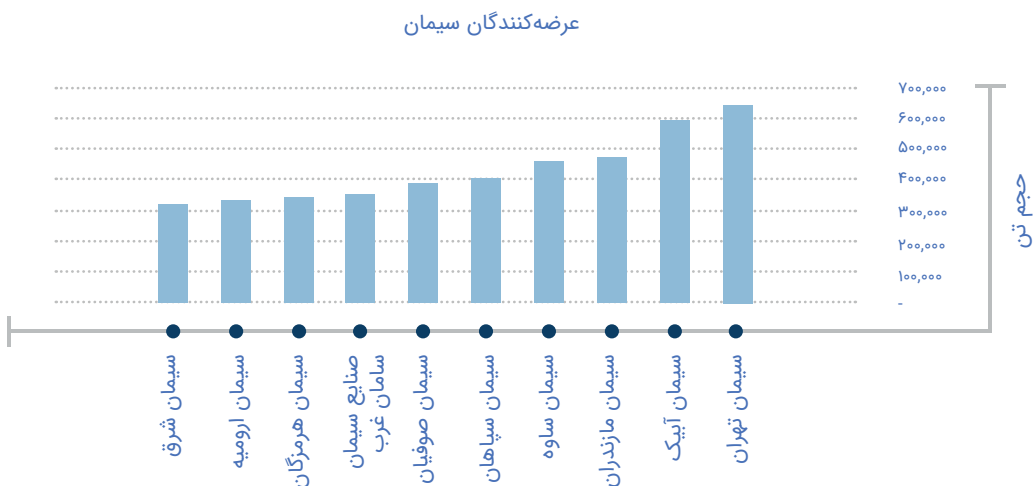
روند قیمت شمش آلومینیوم ۹۹.۸۵ ایرالکو در تصویر زیر شرح داده شده است:

شمش آلومینیوم (ایرالکو)

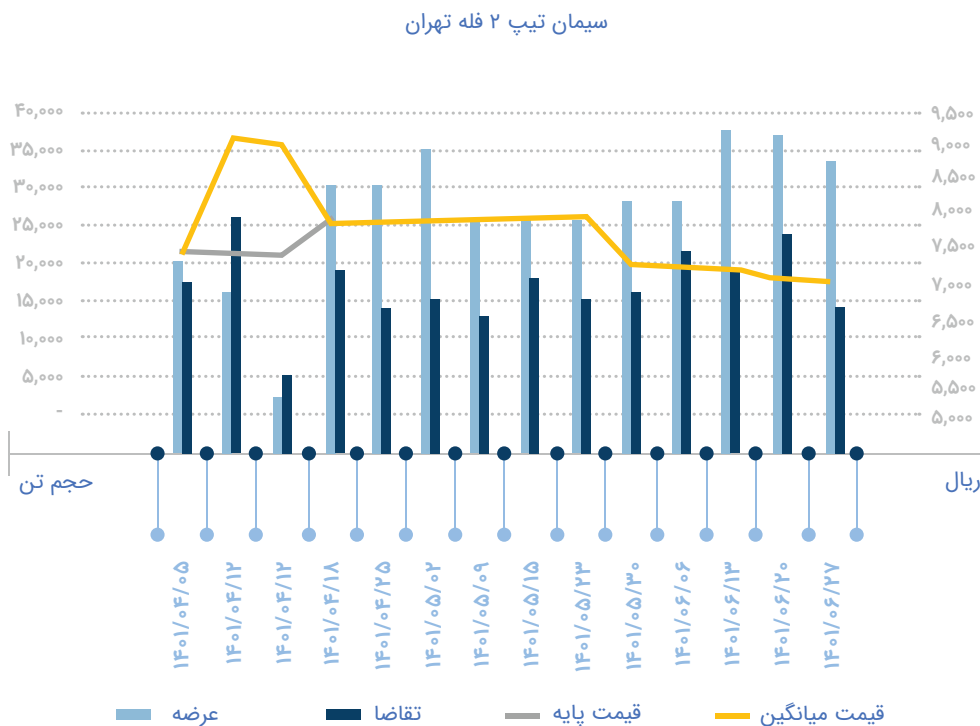

سیمان

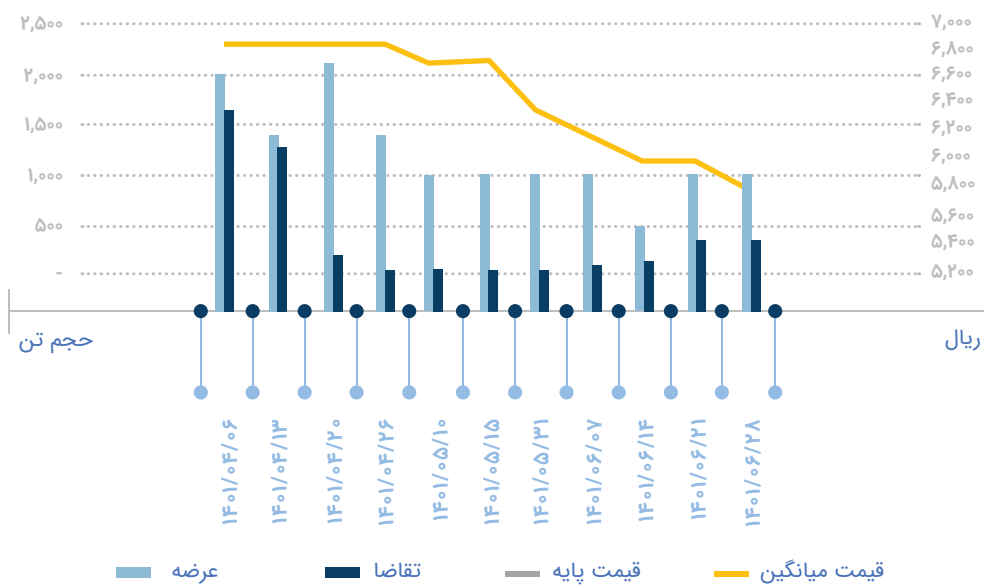
با وجود نوسان قیمت در ابتدای تیرماه، بازار سیمان در باقی روزهای تابستان معاملات آرامی را شاهد بود و قیمت آن نوسان بالایی نداشت. در تصویر زیر پرمعامله‌ترین شرکت‌های عرضه‌کننده را مشاهده می‌کنید:

در تصاویر زیر نیز روند قیمت محصولات سیمان تیپ ۲ فله شرکت سیمان تهران و سیمان تیپ ۵ کیسه ۵۰ کیلوگرمی شرکت سیمان غرب را مشاهده می‌کنید:

سیمان تیپ ۵ کیسه سیمان غرب

تالار خودرو

خودرو در بورس کالا

یکی از مهمترین اتفاقات فصل گذشته بورس کالای ایران، معامله خودروی شرکت‌های خودروسازی مختلف در بازار فیزیکی بود. در اواخر اردیبهشت‌ماه، برای اولین بار ۱۳۹ خودروی کارا در بورس کالا معامله شد. پس از این معامله، اطلاعیه عرضه ۴۳۰ دستگاه خودروی دیگنیتی و فیدلیتی بر تابلوی بورس کالا رفت اما دقایقی قبل از عرضه، معامله خودرو تعلیق شد. پس از گذشت یک ماه، در ۲۲ تیرماه اعلام شد که شورای عالی بورس با ورود خودرو به بورس کالا موافقت کرده است و به این ترتیب، فعالان بازار سرمایه مجدد در انتظار عرضه خودرو بودند.

در اوایل مردادماه، اطلاعیه عرضه ۶۰۰ دستگاه فیدلیتی و دیگنیتی از گروه بهمن در تاریخ ۲۶ مرداد روی سایت بورس کالا قرار گرفت و معامله این خودروها با قیمتی بسیار مناسب‌تر از قیمت بازار آزاد انجام شد. از سوی دیگر هیئت پذیرش بورس کالای ایران، خودروهای جدید مانند، هایما از گروه ایران خودرو، لاماری ایما شرکت آرین پارس موتور، خودرو سواری دایون ۷۵ از خودروسازی ایلیا، وانت کاپرا از گروه بهمن موتور، کامیونت ۶ تن (FAW Tiger V) و کشنده تک محور FAW CA ۴۱۸۰ از گروه سیپاموتور، کامیونت فورس و کامیون کشنده امپاور گروه بهمن دیزل را پذیرش کرد. شرکت‌های ایران خودرو و سایپا نیز به عنوان دو غول خودروسازی کشور در مجامع سالیانه خود به برنامه‌ریزی برای ورود به بورس کالا اشاره کردند و به این ترتیب، امیدها به رونق معاملات خودروی بورس کالا افزایش یافت. در تاریخ ۶ شهریورماه ۵۰۰ دستگاه خودروی هایما از گروه ایران خودرو نیز عرضه شد که ۴۸۱ خودروی این شرکت مورد معامله خریداران قرار گرفت. سومین عرضه تابستان نیز توسط گروه سایپا و با خودروی شاهین در تاریخ ۲۲ شهریور انجام شد و در این عرضه، از مجموع ۱۰۰ دستگاه خودروی عرضه شده، ۴۳ خودرو معامله شد. گروه بهمن نیز مجدداً ۱۵۲ خودروی دیگنیتی را در تاریخ ۳۰ شهریور عرضه کرد که با استقبال خریداران مواجه شد. جدول زیر آمار معاملات خودروهای عرضه‌شده در بورس کالا در تابستان ۱۴۰۱ را نشان می‌دهد:

تاریخ معامله	نام کالا	رنگ	عرضه	تقاضا	قیمت پایه (ریال)	قیمت پایانی (ریال)	ارزش معامله (هزارریال)
۱۴۰۱/۰۵/۲۶	دیگنیتی	سفید	۱۲۵	۵۵۳	۸,۲۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۳۳۳,۰۴۰,۰۰۰	۱,۲۹۱,۶۳۰,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۵/۲۶	دیگنیتی	مشکی	۱۲۵	۸۶۷	۸,۲۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۸۱۳,۹۶۰,۰۰۰	۱,۳۵۱,۷۴۵,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۵/۲۶	دیگنیتی	مشکی	۸۵	۴۱۱	۷,۵۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۹,۶۰۱,۵۲۹,۴۱۲	۸۱۶,۱۳۰,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۵/۲۶	فیدلیتی 5 نفره	سفید	۹۰	۵۳۱	۷,۵۸۵,۰۰۰,۰۰۰	۹,۶۶۹,۹۴۴,۴۴۴	۸۷۰,۲۹۵,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۵/۲۶	فیدلیتی 7 نفره	مشکی	۸۵	۵۸۹	۷,۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۲۴۲,۰۰۰,۰۰۰	۸۷۰,۵۷۰,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۵/۲۶	فیدلیتی 7 نفره	سفید	۹۰	۵۳۴	۷,۷۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۹,۹۶۵,۳۸۸,۸۸۹	۸۹۶,۸۸۵,۰۰۰

تاریخ معامله	نام کالا	رنگ	عرضه	تقاضا	قیمت پایه (ریال)	قیمت پایانی (ریال)	ارزش معامله (هزارریال)
۱۴۰۱/۰۶/۰۶	هایما S7	سفید	۲۰۰	۲۴۲	۷,۴۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۷,۵۳۳,۴۲۵,۰۰۰	۱,۵۰۶,۶۸۵,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۶/۰۶	هایما S7	مشکی	۲۸۱	۲۸۵	۷,۴۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۷,۴۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۲,۰۸۶,۴۲۵,۰۰۰

تاریخ معامله	نام کالا	رنگ	عرضه	تقاضا	قیمت پایه (ریال)	قیمت پایانی (ریال)	ارزش معامله (هزارریال)
۱۴۰۱/۰۶/۲۲	شاهین	سفید/مشکی	۱۰۰	۴۳	۳,۰۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۳,۰۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۱۱۸,۵۶۰,۰۰۰

تاریخ معامله	نام کالا	رنگ	عرضه	تقاضا	قیمت پایه (ریال)	قیمت پایانی (ریال)	ارزش معامله (هزارریال)
۱۴۰۱/۰۶/۳۰	دیگنیتی	سفید (تریم قرمز)	۳۸	۲۵۳	۸,۲۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۳۵۸,۱۵۷,۸۹۵	۳۹۳,۶۱۰,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۶/۳۰	دیگنیتی	سفید (تریم مشکی)	۳۸	۳۴۰	۸,۲۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۲۴۵,۵۲۶,۳۱۶	۳۸۹,۳۳۰,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۶/۳۰	دیگنیتی	مشکی (تریم قرمز)	۳۸	۵۰۱	۸,۲۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۱,۰۰۵,۹۲۱,۰۵۳	۴۱۸,۲۲۵,۰۰۰
۱۴۰۱/۰۶/۳۰	دیگنیتی	مشکی (تریم مشکی)	۳۸	۴۱۱	۸,۲۱۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۰,۶۶۴,۳۴۲,۱۰۵	۴۰۵,۲۴۵,۰۰۰

با آگاه بدون قرعه‌کشی خودرو بخرید!

- کدگیری و ثبت سفارش خودرو در سامانه آنلاین
- تحلیل قیمت خرید خودرو قبل از معامله
- خرید خودرو با مناسب‌ترین قیمت
- پیگیری مراحل خرید
- پشتیبانی ۲۴ ساعته
- برگزاری دوره‌های آموزشی خرید خودرو

تلگرام بورس کالای آگاه: @AgahMetals
شماره تماس کارگزاری: ۰۲۱ - ۹۱۰۰۴۰۰۴

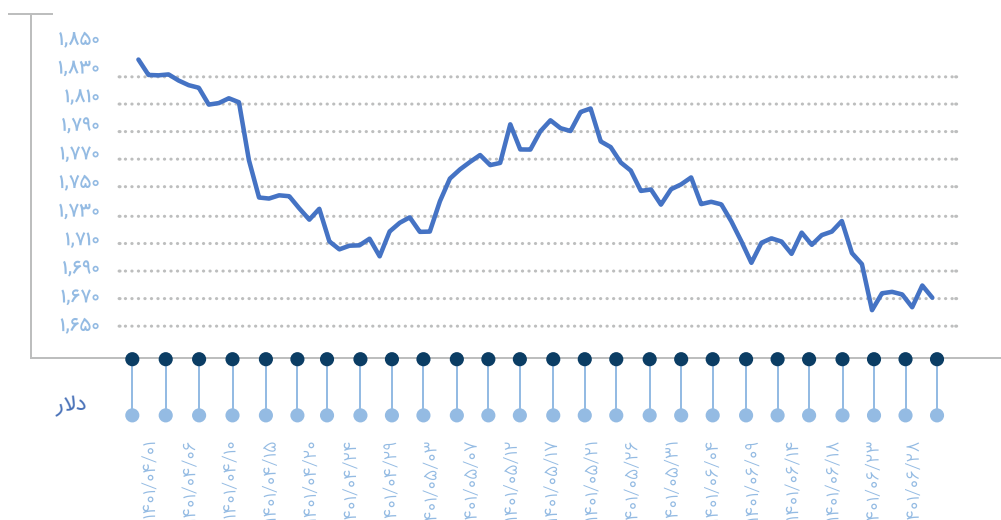
فصل پنجم

بازار مالی بورس کالا

انس جهانی طلا

با وجود این که نوسان قیمت انس جهانی طلا در بهار ۱۴۰۱، در کانال ۱۸۰۰ الی ۲۰۰۰ دلار بود، همان طور که در شماره پیشین فصلنامه نیز بررسی شد، با فرارسیدن فصل تابستان و تاثیر پذیرفتن قیمت این فلز از عوامل سیاسی و اقتصادی مختلف، قیمت انس جهانی روند نزولی داشت. تصویر زیر روند قیمت انس جهانی طلا را در فصل تابستان ۱۴۰۱ نشان می‌دهد:

قیمت انس جهانی طلا

در آغاز تیرماه، اخباری مبنی بر اعلام رسمی تحریم خرید طلا از کشور روسیه توسط گروه ۷ منتشر شد. به دلیل این که روسیه دومین تولیدکننده بزرگ طلا در دنیا است، انتظار فعالان بازار رشد قیمت این فلز بود اما با توجه به این که ارتباطات کشورهای غربی از ماه‌های قبل نیز با روسیه قطع شده بود، این تصمیم بر رشد قیمت طلا اثر چندانی نداشت. عوامل مهم دیگری باعث شدند قیمت طلا روند نزولی داشته باشد؛ مواردی مانند: کاهش تقاضا به دلیل رکود اقتصادی، سیاست‌های سختگیرانه فدرال رزرو آمریکا و سایر بانک‌های مرکزی دنیا در بالا بردن نرخ بهره برای مقابله با افزایش تورم که سبب می‌شود هزینه نگهداری طلا بالا رود و عملاً به صرفه نباشد و همچنین افزایش ارزش دلار آمریکا. انس جهانی طلا، که تیرماه را با قیمت بیشتر از ۱۸۳۰ دلار آغاز کرده بود، در نیمه ماه حمایت ۱۸۰۰ دلار را نیز از دست داد و تا ابتدای مردادماه به روند نزولی قیمت ادامه داد.

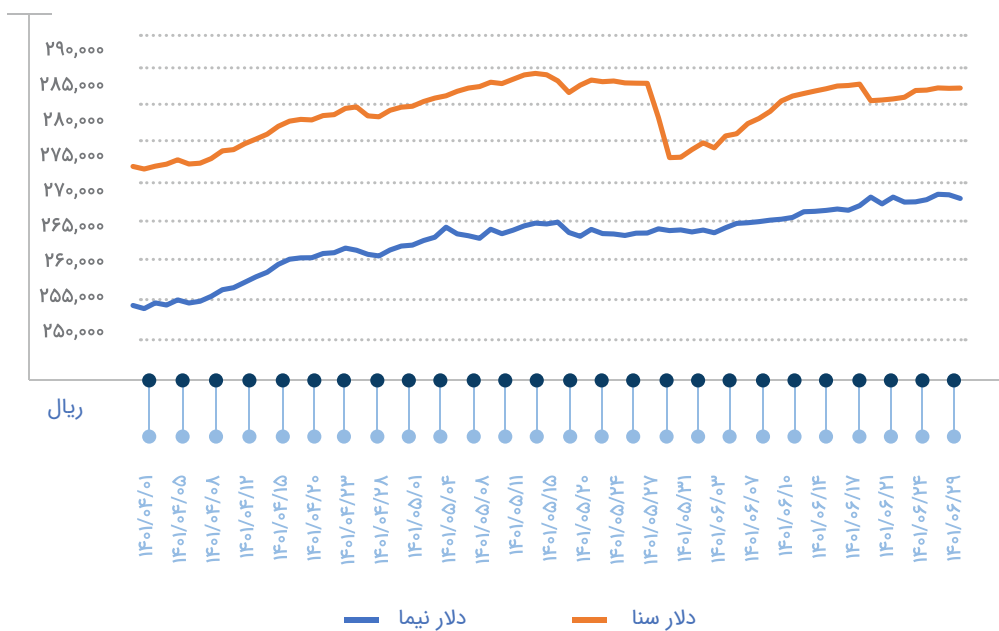
در اوایل مردادماه و پس از انتشار بعضی اطلاعات اقتصاد داخلی آمریکا، شاخص دلار کاهش پیدا کرد. در همان حال نیز تنش سیاسی میان آمریکا و چین بر سر تایوان بالا گرفت و با توجه به این که در زمان بحران‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری در طلا بیشتر می‌شود، به دلیل ترس از رکود اقتصادی، تقاضا برای خرید طلا بالا رفت و روند قیمتی این فلز تا اواخر مرداد ماه صعودی بود و به حدود قیمت ۱۸۰۰ دلار بازگشت.

در ابتدای شهریورماه، رئیس فدرال رزرو آمریکا هشدار داد که آمریکا به سمت دوره‌ای با رشد اقتصادی کند و افزایش بیکاری پیش می‌رود و بانک مرکزی این کشور نرخ بهره را برای مهار تورم افزایش می‌دهد. پس از این سخنرانی و اعمال سیاست‌های سختگیرانه بانک مرکزی آمریکا در مبارزه با تورم و افزایش نرخ بهره، قیمت طلا با وجود نوسانات روزانه، روند کلی نزولی را در شهریورماه طی کرد. با توجه به این که روند قیمت طلا نزولی بوده و به کف قیمتی ۲.۵ ساله خود نیز نزدیک شده است، بعضی تحلیلگران نگران سقوط قیمت این فلز به زیر ۱۶۰۰ دلار در آینده نزدیک هستند. موسسه AB-NAMRO پیش‌بینی خود از قیمت انس طلا در پایان ۲۰۲۲، به ۱۷۰۰ دلار کاهش داد، پیش‌بینی قبلی این موسسه ۲۰۰۰ دلار بود. از نظر این موسسه، چشم‌انداز قیمت طلا در سال ۲۰۲۳ بهتر خواهد بود زیرا از سویی انتظار می‌رود شاخص دلار کاهشی شود و از سوی دیگر تولید طلا در جهان کاهش یابد.

دلار

اخبار مرتبط با مذاکرات احیای برجام، تصمیمات سیاسی داخلی و بین‌الملل و مسائل اقتصادی عوامل تعیین جهت قیمت دلار در بازار ارز ایران بودند. بازده ماهانه دلار در تیر و مرداد منفی بود اما اخبار سیاسی بر این بازار اثر گذاشتند و این ارز در شهریور بازدهی مثبت داشت.

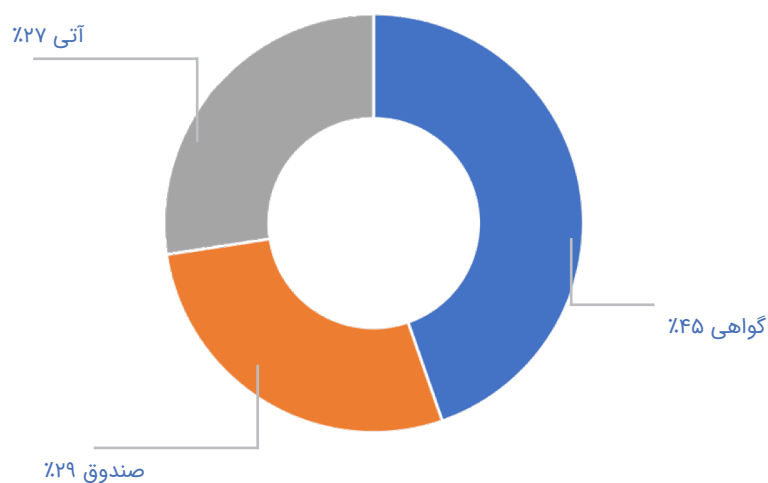
نمودار قیمت دلار

دلار بازار آزاد فصل بهار ۱۴۰۱ روندی صعودی از قیمت ۲۶ هزار تومان تا بیش از ۳۲ هزار تومان را طی کرد. در ابتدای تیرماه و با اعلام از سرگیری مذاکرات برجام در قطر، دلار روند نزولی قیمت تا اواسط تیر را شاهد بود. پس از این اتفاق و تا اواسط مردادماه، دلار نوسان قیمت محدودی در کانال ۳۱ الی ۳۲ هزار تومان داشت. با اعلام مجدد از سرگیری مذاکرات در وین و خوشبینی‌ها درباره حصول توافق، قیمت دلار تا ۲۸,۴۰۰ تومان در اواخر مردادماه کاهش یافت اما پس از رد و بدل پاسخ‌های طرفین مذاکره و کاهش انتظارات برای احتمال توافق در آینده نزدیک، دلار روندی صعودی را در شهریور ماه تا قیمت ۳۱۷۰۰ تومان طی کرد.

معاملات بازار گواهی سپرده در نیمسال نخست ۱۴۰۱، در حدود ۴۷۵ میلیون و ۹۴۷ هزار قرارداد به ارزش ۱۱.۲ همت بود که این میزان ۲۱۴ درصد بیشتر از ارزش معاملات نیمسال نخست ۱۴۰۰ است. در بازار آتی نیز یک میلیون و ۲۵۰ هزار قرارداد به ارزش ۷ همت معامله شد که رشدی ۲۰ درصدی در ارزش معاملات و کاهش ۶۳ درصدی در حجم قرارداد نسبت به نیمسال اول ۱۴۰۰ داشت. با ورود صندوق‌های جدید به بازار صندوق‌های کالایی و استقبال سرمایه‌گذاران، این بازار ارزش معاملات قابل توجهی در حدود ۷ همت در نیمسال نخست ۱۴۰۱ ایجاد کرده که نسبت به ارزش معاملات مدت مشابه سال گذشته، رشدی ۲۵۰ درصدی داشته است.

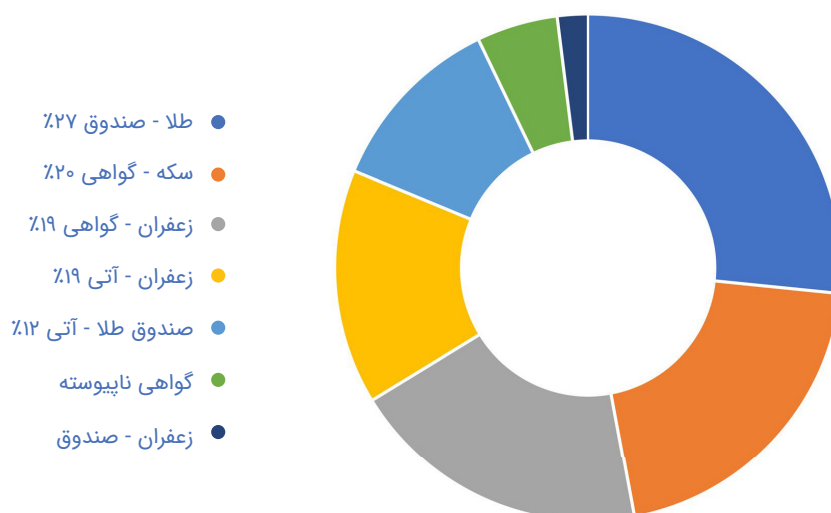
معامله خودرو و ابلاغ قانون معافیت مالیاتی گواهی سپرده کالاهای غیر کشاورزی، دو اتفاق بزرگ در فصل گذشته بورس کالا بودند. با توجه به مزایای فراوان این گواهی‌ها، پیش‌بینی می‌شود بازار پیرونقی را در آینده داشته باشند. جزئیات این اوراق در ادامه این فصل تشریح شده است. مجموع ارزش معاملات سه بازار گواهی سپرده کالایی، صندوق کالایی و آتی، رشدی ۳ درصدی نسبت به فصل گذشته داشت. ارزش معاملات بازار گواهی و صندوق نسبت به فصل قبل رشد داشت اما ارزش معاملات بازار آتی نسبت به فصل قبل کاهش بود. در تصویر زیر سهم از ارزش سه بازار را مشاهده می‌کنید:

درمیان این سه بازار، گواهی سپرده بیشترین سهم از ارزش معاملات را در اختیار دارد. وضعیت ارزش معاملاتی این بازارها در جدول زیر نشان داده شده است:

بازار	ارزش معامله (ریال)	سهم از بازار *۷
گواهی سپرده کلایی	۵۶,۹۷۷,۸۲۵,۲۴۶,۸۷۵	۴۵%
صندوق کلایی	۳۶,۳۰۵,۹۰۵,۹۰۵,۰۷۱	۲۹%
بازار آتی	۳۳,۹۶۲,۵۰۴,۵۸۰,۰۰۰	۲۷%
مجموع بازار مالی	۱۲۷,۲۴۶,۳۴۳,۰۴۶,۵۳۲	-

در تابستان، معاملات صندوق‌های طلا بیشترین میزان ارزش معامله را در سه بازار گواهی، صندوق و آتی ایجاد کرد و حدود ۲۷ درصد از ارزش معاملات را در اختیار داشت. سکه و زعفران در بازار گواهی سپرده نیز به ترتیب ۲۰ و ۱۹ درصد از سهم از ارزش معاملات را ایجاد کرد.

گواهی سپرده کالایی

در تاریخ ۱۸ مرداد، بخشنامه معافیت مالیاتی گواهی سپرده کالایی از سوی سازمان امور مالیاتی ابلاغ شد. به این ترتیب، تولیدکنندگان مختلف می‌توانند نسبت به پذیرش انبار و معامله محصولات خود در بورس کالا اقدام کنند و افراد با کد بورس اوراق بهادار خود می‌توانند نسبت به خرید و فروش محصول با استفاده از پنل آنلاین اقدام کنند.

با توجه به مزایای فراوان معامله در بازار گواهی سپرده از جمله امکان تنوع بخشی به پرتفو، سرمایه‌گذاری مستقیم بر محصول، امکان فروش آنلاین یا تحویل محصول و همچنین شفافیت قیمتی این معاملات و تعریف ابزارهای نوین دیگر بر این اوراق، انتظار می‌رود با ورود محصولات متنوع و گسترش هرچه بیشتر، فعالان بازار سرمایه استقبال فراوانی از این ابزار معاملاتی انجام دهند و ارزش معاملات بازار رشد قابل توجهی یابد.

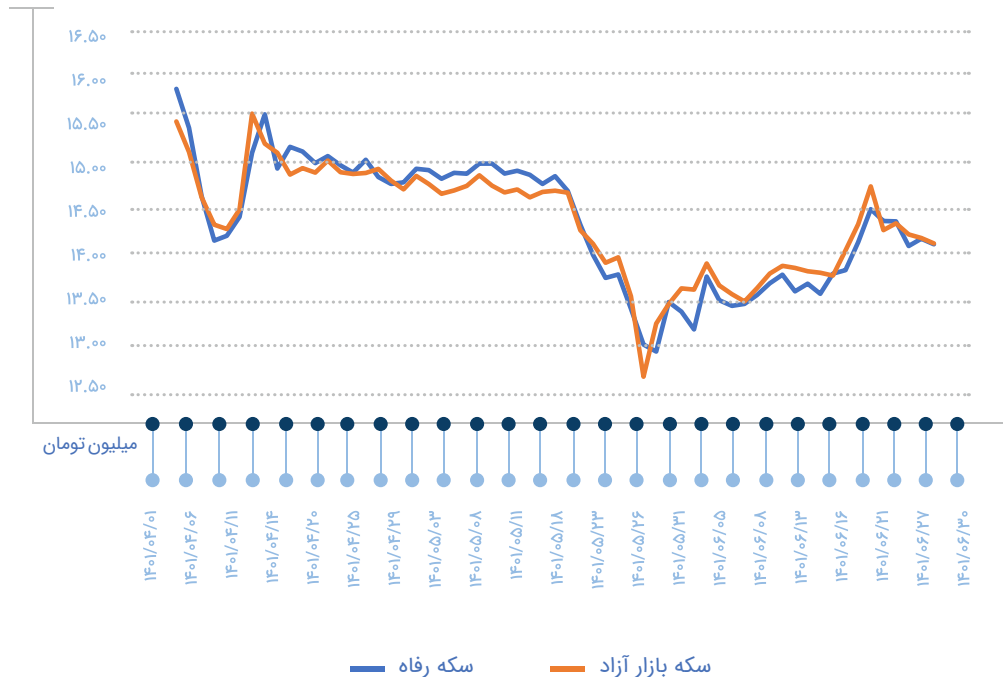
جدول زیر وضعیت معامله محصولات این بازار را در تابستان ۱۴۰۱ نشان می‌دهد:

محصول	حجم قرارداد	ارزش معامله (ریال)	سهم بازار ^{*۸}
تمامی گواهی سپرده ها	۲۲۹,۲۶۷,۰۵۷	۵۶,۹۷۷,۸۲۵,۲۴۶,۸۷۵	-
سکه (۱۰۰ واحد)	۱۷,۸۸۵,۲۰۰	۲۵,۹۹۵,۲۲۴,۷۶۰,۴۰۰	۴۶%
زعفران (گرم)	۵۸,۷۸۲,۶۲۴	۲۴,۳۸۳,۳۱۳,۷۴۹,۸۵۷	۴۳%
شیشه (مترمربع)	۵,۸۳۹,۵۵۳	۵,۴۰۱,۹۵۷,۲۰۵,۱۶۷	۹%
سیمان (کیلوگرم)	۱۴۶,۳۴۸,۰۰۰	۱,۱۰۷,۴۴۳,۶۵۹,۰۰۰	۲%
میلگرد (کیلوگرم)	۳۵۰,۰۰۰	۶۰,۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰%
برنج (کیلوگرم)	۳۵,۵۹۳	۲۸,۴۹۸,۰۵۶,۷۳۴	۰%
زیره (کیلوگرم)	۴۳۴	۵۳۹,۹۷۴,۷۰۳	۰%
پسته (کیلوگرم)	۱۱۷	۳۴۸,۲۴۶,۱۶۲	۰%
نخود (کیلوگرم)	۵۳۶	۲۲۴,۵۹۴,۸۵۲	۰%
سنگ آهن (کیلوگرم)	۲۵,۰۰۰	۷۵,۰۰۰,۰۰۰	۰%

سکه طلا

در حالی که دو عامل انس جهانی طلا و قیمت دلار هر دو بر قیمت سکه طلا تاثیرگذارند، در فصل گذشته تاثیر قیمت دلار و اخبار سیاسی اقتصادی بر قیمت سکه چشمگیرتر بود. با وجود این که بازده ماهانه سکه، در تیر و مردادماه منفی بود اما با تاثیر قیمت دلار بر بازار سکه، شهریورماه با بازده مثبت به اتمام رسید.

قیمت سکه

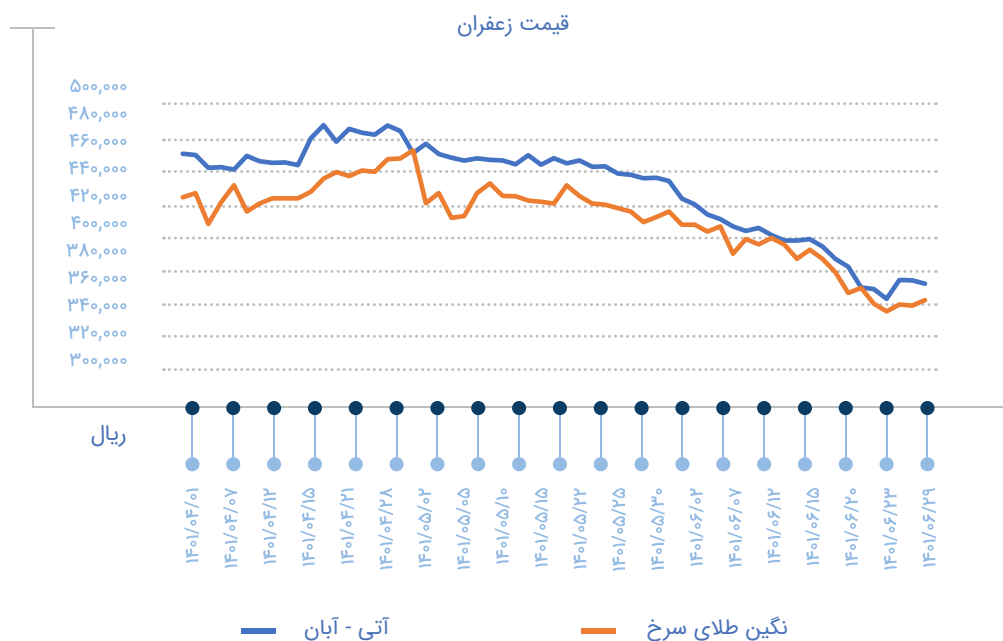

سکه طلا تابستان را با حدود قیمت ۱۵.۵ میلیون تومان آغاز کرد. تا نیمه مرداد و خوشبینی‌ها نسبت به احیای توافق برجام و کاهش قیمت دلار، در قیمت‌های بالاتر از ۱۴.۵ میلیون تومان معامله شد و افت قیمت انس جهانی طلا بر آن تاثیر محسوسی نداشت. از نیمه مرداد، سکه شروع به کاهش قیمت کرد و در اواخر مردادماه به حدود قیمت ۱۳ میلیون تومان نیز رسید. گفتنی است که کاهش قیمت انس جهانی طلا هم سبب تسریع در روند کاهشی قیمت در این مقطع شد. پس از این زمان و هم‌سو با رشد قیمت دلار، روند کلی قیمت سکه با وجود نوسانات مقطعی، تا انتهای ماه صعودی بود. حباب سکه، فاصله قیمت سکه در حال معامله بازار، با قیمت ذاتی سکه طلا است در فصل گذشته و خصوصا در شهریورماه افزایش قابل توجهی داشت. در اواخر شهریورماه پس از دو سال، حباب سکه به عدد قابل توجه ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان رسید.

زعفران

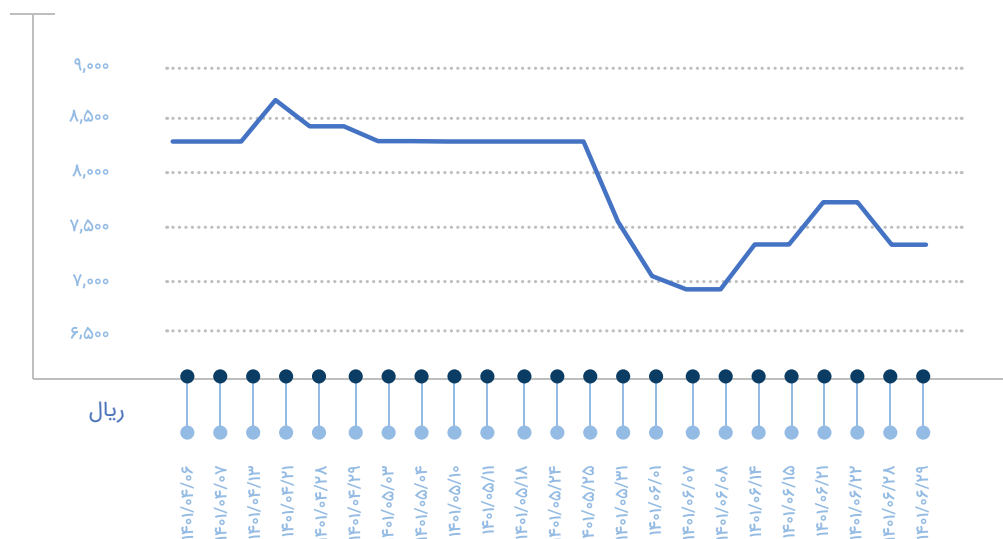
در اواخر شهریورماه، قیمت حمایتی هر کیلو زعفران نگین مرغوب در سال ۱۴۰۱، ۴۱ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان توسط کمیته قیمت‌گذاری و سیاست‌های حمایتی از محصول‌های کشاورزی تعیین شد. این مقدار، کف قیمتی بوده و ممکن است بر حسب شرایط بازار افزایش یابد. از سوی دیگر انعقاد قراردادی به حجم ۲۰۰ تن میان ایران و قطر پیش از جام جهانی خبر مهمی بود که می‌تواند بر وضعیت تولید، صادرات و در نتیجه قیمت زعفران در ماه‌های پیش رو تاثیر بگذارد. قیمت زعفران از ابتدای تیر تا ابتدای مرداد روندی صعودی را تجربه کرد اما پس از این زمان، تا انتهای شهریورماه روند نزولی داشت.

سیمان

در اواسط بهار، انتشار اخباری درباره قطعی برق شرکت‌های تولیدکننده سیمان سبب رشد قیمت‌های سیمان در بورس کالا شد اما با فروکش کردن این اخبار و مدیریت عرضه، بازار سیمان در تابستان وضعیت آرامی داشت. حجم معاملات تابستان سیمان در بازار گواهی سپرده، نسبت به بهار کاهشی ۳۰ هزار تنی داشت و قیمت آن نیز روندی تقریباً نزولی را در پیش گرفت.

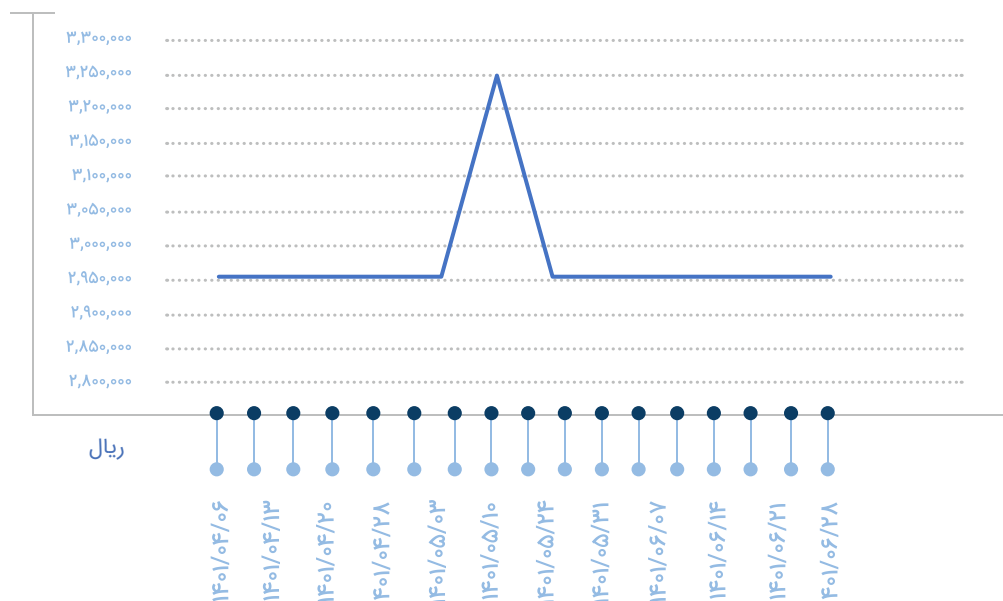
قیمت سیمان ممتازان

شیشه

با توجه به عرضه تمامی محصولات شیشه جام در بورس کالا، معاملات این محصول در تابستان نیز وضعیت مطلوبی داشت و قیمت آن نوسان بالایی را شاهد نبود. حجم معاملات این محصول نیز نسبت به بهار گذشته تغییر محسوسی نداشت و در حدود ۵ میلیون و ۸۰۰ هزار متر مربع بود.

شیشه ۱۰ اردکان

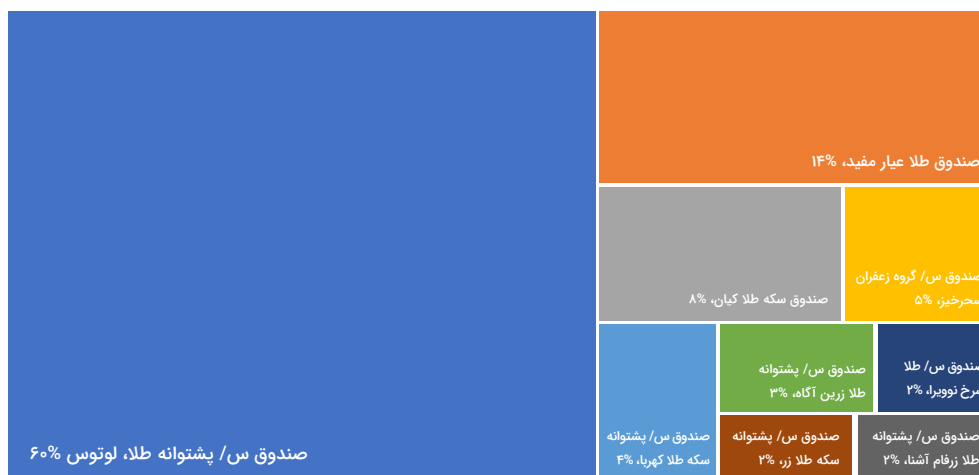

صندوق کالایی

با توجه به این که تیم تحلیل و معاملاتی متخصص، پرتفو و دارایی‌های صندوق‌ها را مشخص می‌کنند، سرمایه‌گذاری در این ابزار، ریسک پایین‌تری نسبت به سرمایه‌گذاری مستقیم در سهام شرکت‌ها یا اوراق مختلف دارد. از سوی دیگر، در صورت گسترش بازار گواهی سپرده در آینده نزدیک، امکان تعریف قراردادهای مشتقه مانند آتی و اختیار معامله و همچنین ایجاد صندوق‌های چندکالایی در بازار مالی بورس کالا فراهم خواهد شد. انتظار می‌رود این ابزار به زودی در بورس کالا ایجاد شود و رونق فراوانی پیدا کند. در جدول زیر وضعیت معاملات فصل تابستان صندوق‌های کالایی را مشاهده می‌کنید:

صندوق	حجم قرارداد	ارزش معامله (ریال)	سهم از بازار ^{*۹}
کل صندوق های کالایی	۱,۱۷۸,۷۳۱,۰۷۲	۳۶,۳۰۵,۹۰۵,۹۰۵,۰۷۱	-
صندوق سکه پشتوانه طلای لوتوس	۳۲۰,۷۱۵,۱۳۸	۲۱,۷۳۱,۷۸۱,۹۰۱,۸۱۲	۶۰%
صندوق طلای عیار مفید	۲۰۶,۳۷۰,۱۸۴	۴,۹۹۷,۳۲۱,۶۶۰,۰۸۲	۱۴%
صندوق سکه طلای کیان	۶۷,۳۹۷,۱۵۹	۳,۰۱۰,۱۶۸,۰۶۱,۶۰۴	۸%
صندوق گروه زعفران سحرخیز	۸۲,۴۶۰,۳۵۵	۱,۷۳۸,۶۷۴,۲۳۶,۷۲۴	۵%
صندوق پشتوانه سکه طلا کهربا	۲۱۶,۹۵۷,۵۲۷	۱,۵۶۲,۹۸۶,۴۹۷,۴۱۱	۴%
صندوق پشتوانه طلای زرین آگاه	۱۲۸,۸۴۳,۲۲۱	۱,۰۵۲,۲۵۶,۶۵۳,۱۳۵	۳%
صندوق طلای سرخ نوویرا	۴۴,۳۵۱,۹۶۷	۷۷۳,۳۹۹,۶۰۴,۵۲۷	۲%
صندوق پشتوانه سکه طلای زر	۱۱,۷۰۱,۳۵۷	۷۲۱,۶۰۱,۱۰۳,۷۲۸	۲%
صندوق پشتوانه طلا زرفام آشنا	۹۹,۹۳۴,۱۶۴	۷۱۷,۷۱۶,۱۸۶,۰۴۸	۲%

ارزش معاملات کل بازار صندوق در تابستان، رشدی ۶ درصدی نسبت به فصل قبل داشت و صندوق لوتوس همچنان بیشترین سهم از بازار را در میان کل صندوق‌های کالایی در اختیار دارد. سهم از بازار کل صندوق‌های زعفران، که در بهار ۱۰ درصد را به خود اختصاص داده بود، در تابستان با کاهش ۳ درصدی همراه شد و به ۷ درصد رسید. در تصویر زیر وضعیت سهم از بازار صندوق‌های کالایی را مشاهده می‌کنید:

با توجه به وضعیت بازار طلا و زعفران که در بخش‌های قبل اشاره شد، صندوق‌های کالایی نیز از این تغییرات تاثیر پذیرفتند و به دلیل کاهش قیمت این محصولات، در تابستان بازدهی منفی داشتند. صندوق‌های زعفران در روزهای ابتدایی فصل و صندوق‌های طلا در روزهای انتهای فصل تابستان بازدهی مثبت داشتند.

صندوق	قیمت ابتدای تیر	قیمت انتهای تیر	قیمت انتهای مرداد	قیمت انتهای شهریور	بازدهی تیر	بازدهی مرداد	بازدهی شهریور	بازدهی تابستان
زرقام	۱۰,۰۰۰	۱۰,۱۸۵	۹,۴۹۳	۹,۸۴۳	۲%	-۷%	۴%	-۲%
سحرخیز	۲۰,۶۶۴	۲۴,۰۸۶	۲۱,۸۳۸	۱۹,۲۶۰	۱۷%	-۹%	-۱۲%	-۷%
منقال	۱۲,۳۲۳	۱۱,۵۹۴	۱۰,۵۳۲	۱۱,۱۵۱	-۶%	-۹%	۶%	-۱۰%
زر	۶۷,۷۸۴	۶۳,۰۶۷	۵۷,۳۵۶	۶۰,۷۷۶	-۷%	-۹%	۶%	-۱۰%
گوهر	۷۸,۳۶۱	۷۳,۱۳۶	۶۶,۳۹۰	۶۹,۷۹۱	-۷%	-۹%	۵%	-۱۱%
طلا	۱۱۱,۵۲۰	۱۰۴,۰۷۳	۹۳,۶۵۴	۹۹,۲۹۰	-۷%	-۱۰%	۶%	-۱۱%
کهریا	۱۳,۶۶۰	۱۲,۶۷۳	۱۱,۶۳۳	۱۲,۱۵۶	-۷%	-۸%	۴%	-۱۱%
عیار	۳۹,۸۸۳	۳۷,۲۶۶	۳۴,۲۴۳	۳۵,۳۸۴	-۷%	-۸%	۳%	-۱۱%
نهال	۲۱,۱۷۷	۲۳,۴۵۴	۲۱,۷۱۷	۱۸,۱۵۱	۱۱%	-۷%	-۱۶%	-۱۴%

زرین آگاه

صندوق طلای زرین آگاه

صندوق طلای زرین آگاه مبتنی بر طلا و قابل معامله در بورس است. این صندوق بیشتر دارایی خود را در گواهی سپرده کالایی سکه طلا و مابقی را به اوراق مشتقه مبتنی بر سکه طلا اختصاص می‌دهد و به این ترتیب یکی از بهترین گزینه‌های سرمایه‌گذاری با ریسک متوسط محسوب می‌شود که ریسک‌های خرید طلای فیزیکی را پوشش می‌دهد و شما از منافع نوسانات بازار طلا در بلند مدت بهره‌مند می‌شوید.

نحوه سرمایه‌گذاری در صندوق

واحدهای این صندوق مانند سهام عادی و با نماد "مثقال" از طریق سامانه معاملاتی آنلاین تمامی کارگزاری‌ها از ساعت ۱۱:۳۰ تا ۱۵ خرید و فروش می‌شود در نتیجه برای سرمایه‌گذاری در صندوق طلای زرین آگاه دریافت کد بورسی و کد معاملاتی ضرورت دارد.

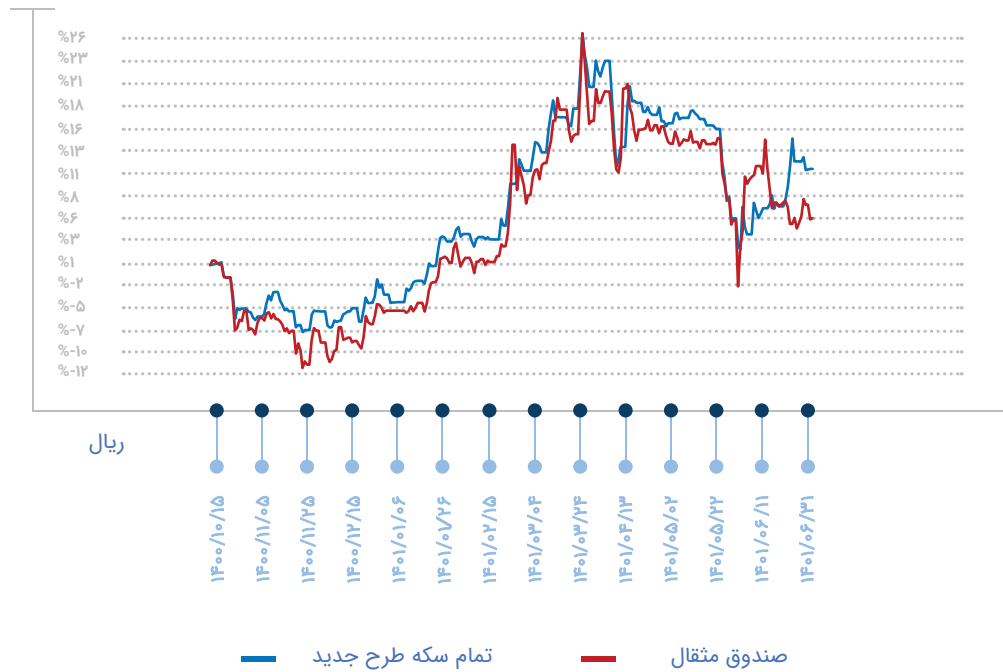
ویژگی‌های صندوق

- امکان سرمایه‌گذاری در بازار طلا با حداقل مبلغ پانصد هزار تومان
- بازدهی متناسب با رشد طلا و دلار
- رفع مشکل نگهداری فیزیکی طلا و سکه
- نقدشوندگی سریع در یک روز کاری
- سرمایه‌گذاری سریع و آسان به صورت آنلاین
- سود اکتسابی معاف از مالیات

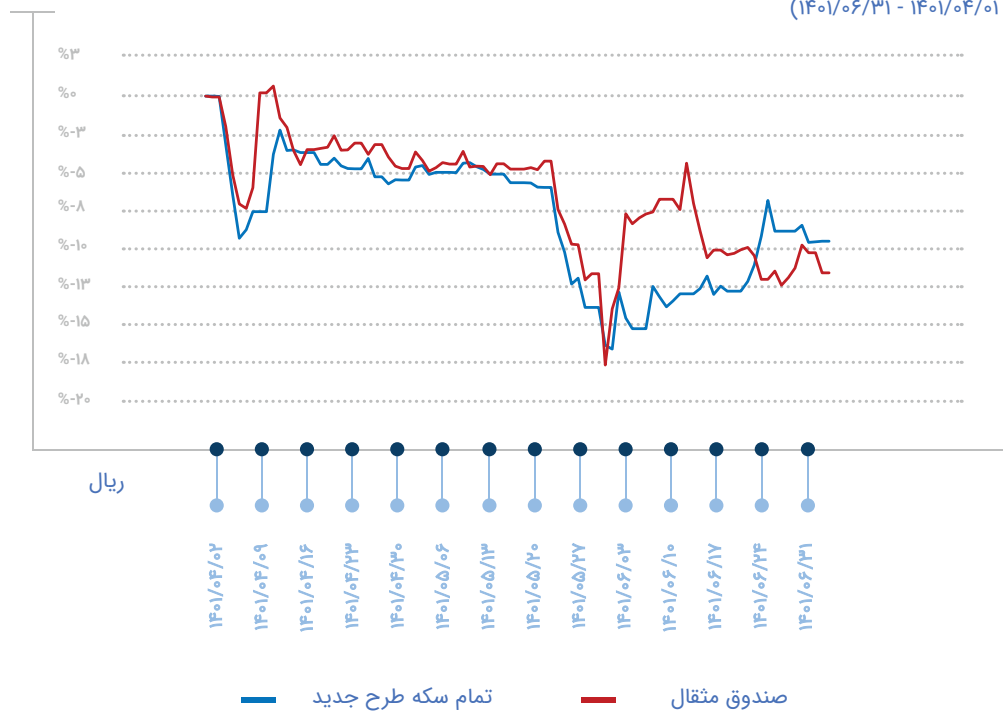
نحوه پرداخت سود

منتفع شدن سرمایه‌گذاران از افزایش قیمت واحدهای صندوق.

نمودارمقایسه‌ای بازدهی صندوق مثقال آگاه و شاخص کل
از آغاز فعالیت صندوق

نمودارمقایسه‌ای بازدهی سه ماهه صندوق مثقال آگاه و سکه طلا
(۱۴۰۱/۰۴/۰۱ - ۱۴۰۱/۰۶/۳۱)

گپ و گفت تخصصی با مدیر واحد بورس کالا و انرژی

محمد امیری

بازار بورس کالا در تابستان گذشته شاهد اتفاقات مهمی بود. از عرضه خودرو که پس از مدتها انتظار به سرانجام رسید، تا ابلاغ قانون معافیت مالیاتی گواهی سپرده کالایی. از این رو با جناب آقای محمد امیری، مدیر بورس کالا و انرژی کارگزاری آگاه گفتگویی در خصوص آینده بازار مالی بورس کالا انجام دادیم.

مردادماه گذشته، پس از مدت‌ها انتظار، شاهد ابلاغ قانون معافیت مالیاتی گواهی سپرده کالایی پیوسته بودیم، اهمیت این اتفاق از نظر شما در چیست؟

نبود ابزاری برای سرمایه‌گذاری متنوع، آسان و جذاب بر روی کامودیتی‌ها در بازار سرمایه به شدت احساس می‌شد و پس از ابلاغ این قانون، امیدها به رشد و توسعه بازار مالی و به تبع آن بازار مشتقه بورس کالا افزایش یافت. از سویی با ورود محصولات جدید صنعتی، معدنی، پتروشیمی و نفتی به بازار گواهی سپرده کالایی، می‌توان به رونق معاملات این بازار امید داشت، پس از آن نیز با آغاز به کار معاملات مشتقه و صندوق‌های کالایی، این بازارها فضای جدید و پرمعامله‌تری را تجربه خواهند کرد.

جایگاه گواهی سپرده کالایی در اقتصاد جهان و بازار ایران کجاست و چقدر اهمیت دارد؟

قبض انبار که درواقع نشان دهنده مالکیت مقدار مشخصی از کالای موجود در انبار برای دارنده قبض است، به‌خصوص در زمینه محصولات کشاورزی، در بازارهای دارایی دنیا جایگاهی تاریخی دارد، کشور فرانسه از سال ۱۸۴۸ سیستم قبض انبار را اجرایی کرده است و طبق گزارشات فائو، بلغارستان و مکزیک، در حال حاضر یکی از پیشرفته‌ترین سیستم‌های قبض انبار دنیا را در اختیار دارند. کشور ترکیه نیز سیستم قبض انبار الکترونیکی را راه‌اندازی کرده است و حجم معاملات این بازار در سال ۲۰۲۱ در حدود ۱۶ میلیون تن برآورد شده است، چشم انداز این کشور نیز ایجاد ظرفیت پذیرش ۲۵ درصد از تولیدات کشاورزی در این بازار می باشد.

از سال ۱۳۹۳ گواهی سپرده کالایی به‌عنوان ابزاری نوین در بازار سرمایه ایران ایجاد شد و با تعریف گواهی سپرده محصولات کشاورزی شروع به فعالیت نمود. بعد از استقبال از معاملات محصولات کشاورزی، سکه نیز به این بازار وارد شد و باتوجه به پیوسته بودن این معاملات و امکان معامله آنلاین سهامداران در بازار ثانویه، بازار گواهی سپرده رشد قابل‌توجهی را شاهد بود. در سال ۱۴۰۰ گواهی سپرده ناپیوسته شروع به فعالیت کرد که امکان معامله ثانویه در این بازار وجود ندارد، در حال حاضر نیز محصولاتی مانند سکه، زعفران، شیشه، سیمان و ... در بازار گواهی سپرده معامله می‌شوند.

باتوجه به سابقه گواهی سپرده کالایی در بورس کالا و همچنین ابلاغ قانون معافیت مالیاتی، چه چشم‌اندازی برای آینده این بازار متصورید؟

تاکنون خریداران حوزه‌های کالایی تنها قادر به استفاده از کالا به صورت فیزیکی بودند و گواهی سپرده‌های کالایی که تا پیش از این وجود داشت بر روی محصولاتی نظیر سکه، زعفران و محصولات کشاورزی که معاف از مالیات بودند تعریف شده بود و سرمایه‌گذاران پیش‌تر با این محدودیت مواجه بودند که صرفاً می‌توانستند روی این محصولات سرمایه‌گذاری کنند لذا عمق معاملات این محصولات به‌ویژه در محصولات کشاورزی زیاد نبود و نیاز به سرمایه‌گذاری در بازار کالاهای مختلف احساس می‌شد. باتوجه به ابلاغ قانون معافیت مالیاتی گواهی سپرده محصولات غیرکشاورزی و در نتیجه تنوع‌بخشی به محصول‌های جدید کالایی، سرمایه‌گذاران قادر خواهند بود در همه حوزه‌های کالایی سرمایه‌گذاری کنند.

با تعریف گواهی سپرده کالایی بر محصولات متنوع مثل مس، آلومینیوم، فولاد، قیر و پلیمرها، سرمایه‌گذارانی که وضعیت بازارهای کالایی را رصد می‌کنند، می‌توانند با فعالیت در بازار گواهی سپرده به صورت مستقیم بر روی این محصولات سرمایه‌گذاری کنند.

از سویی دیگر پس از تعریف این گواهی‌ها، امکان تعریف قراردادهای مشتقه بر روی این محصولات شکل می‌گیرد. بازار مشتقه نیز به دلیل ماهیت و ابزارهایش محل مناسبی برای کسب سود و پوشش ریسک معاملات است.

همچنین در صورت ورود محصولات جدید به بازار گواهی سپرده، امکان ایجاد بازار جذاب دیگری با نام "صندوق چند کالایی" تسریع می‌شود. تنوع بخشی به دارایی و پرتفوی سرمایه‌گذاران از مهم‌ترین مزیت‌های صندوق‌های چندکالایی است و با استفاده از این صندوق‌ها، سرمایه‌گذاران می‌توانند پرتفو خود را بالانس و متنوع کنند.

صندوق کالایی دقیقا به چه معنی است و چه مزایایی دارد ؟

کارکرد این صندوق‌ها در واقع مانند صندوق‌های سرمایه‌گذاری است اما محوریت سرمایه‌گذاری آنها بر روی محصولات گواهی سپرده کالایی است. با توجه به این که برخی سرمایه‌گذاران هم دانش تخصصی تحلیل کالا و هم زمان کافی برای تحقیق جهت خریدی مناسب را ندارند، با استفاده از این صندوق‌ها این امکان برای آنها فراهم می‌شود که سرمایه خود را به کارشناسان خبره و مدیران این صندوق‌ها بسپارند و از عواید و منافع آن بازار بهره‌مند شوند.

در حال حاضر صندوق‌های کالایی سکه و زعفران در بازار قابل معامله هستند و سرمایه‌گذاران می‌توانند بر روی آنها سرمایه‌گذاری کنند، در آینده و با تنوع بازار گواهی سپرده و سپس روی کار آمدن صندوق‌های چندکالایی، سرمایه‌گذاران خرد، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، تجار و شرکت‌های تامین سرمایه می‌توانند دارایی‌ها و ریسک خود را متنوع کرده و بازدهی مناسبی را کسب نمایند.

البته پیش‌نیاز توسعه این صندوق‌ها، تنوع بخشی بازار گواهی سپرده کالایی است و با تنوع این بازار، صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز توسعه پیدا می‌کنند برای مثال در بازار اوراق بهادار، با ایجاد صندوق‌های با درآمد ثابت و همین‌طور صندوق‌های اوراق بهادار شاهد حضور و ورود سرمایه‌گذاران جدید در بازار اوراق بهادار بودیم و این امر می‌تواند درخصوص صندوق‌های کالایی نیز به وقوع بپیوندد و امید است با توسعه بازار گواهی سپرده و صندوق‌های کالایی، شاهد حضور پررنگ سرمایه‌گذاران در بازارهای کالایی باشیم.

در نهایت تمایل داریم بدونیم که از نظر شما جایگاه سرمایه‌گذاران در آینده بورس کالا کجاست ؟

تنوع در سید سرمایه‌گذاری، موتور رشد و توسعه تمامی بورس‌های جهان است و بورس‌ها با ایجاد ابزارهای جدید، بازاری جذاب را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌کنند. "گواهی سپرده کالایی"، "اوراق مشتقه کالایی" و "صندوق‌های کالایی" هم از جمله کاربردی‌ترین ابزارهایی هستند که در چشم‌انداز پیش‌روی بورس کالا، می‌توانند فعالان بازار را به سرمایه‌گذاری بر روی کامودیتی‌ها ترغیب کنند.

امیدواریم هر چه سریع‌تر دارایی‌های متنوع در بازار گواهی سپرده کالایی بورس کالا در قالب محصول‌های پتروشیمی، صنعتی و فرآورده‌های نفتی تعریف شود که شاهد صندوق‌های جذاب چندکالایی و استقبال سرمایه‌گذاران به این ابزار جدید باشیم؛ نکته پایانی که می‌توان به آن اشاره کرد بحث فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی، هم به شرکت‌ها و هم سرمایه‌گذاران است تا خیلی زود توسعه صندوق‌های چندکالایی را نظاره‌گر باشیم.

فصل ششم

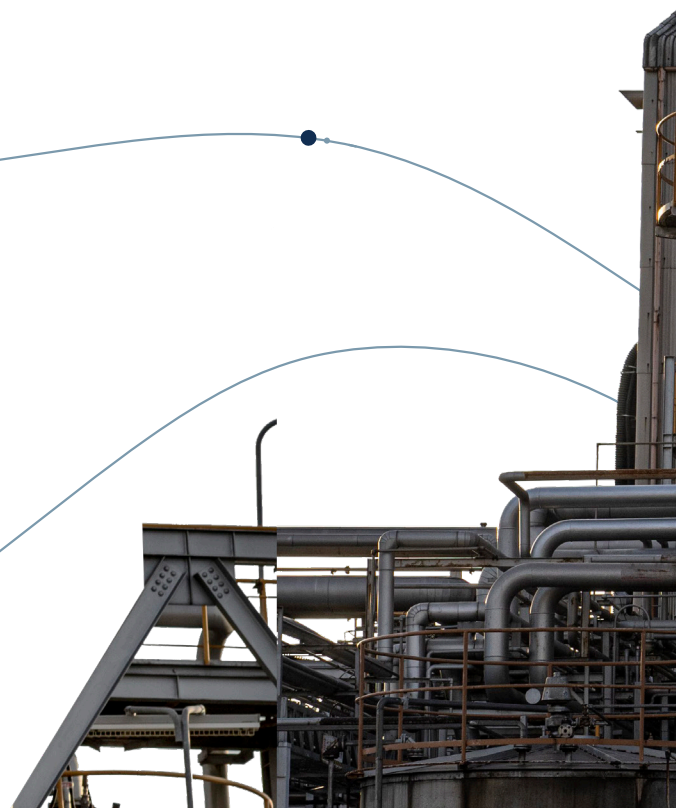
بورس انرژی

پس از ماه‌ها انتظار، نفت‌گاز (گازوئیل) مجدداً در رینگ بین‌المللی بورس انرژی عرضه شد. حجم معامله این محصولات در تابستان به میزان ۱۱۳ هزار تن بود. ۴۳ هزار تن از این حجم توسط شرکت ملی نفت و مابقی توسط شرکت ملی پخش عرضه شد. به طور کلی حدود ۸۰ درصد از ارزش معاملات در رینگ بین‌الملل و ۲۰ درصد از ارزش معاملات در رینگ داخلی بورس انرژی ایجاد شد. وضعیت بازار نفت در فصل‌های گذشته بررسی شد. در ادامه بازار نفتا و متانول را تشریح کرده‌ایم.

نفتا

بر اساس داده‌های SunSirs در ابتدای مردادماه متوسط قیمت نفتا نسبت به اواسط تیرماه ۱.۷۶ درصد کاهش داشت. در تیرماه، در حالی که نفت خام بین‌المللی نوسانات نزولی داشت، بازار نفتا در شرایط انتظار بود و تقاضا برای الفین‌ها و آروماتیک‌ها در پایین‌دست نفتا کاهش یافت. در اواسط مرداد ماه و تقویت بازار بنزین و نفت دیزل، موجودی شرکت‌های پالایشگاهی کم شد و قیمت نفتا در بازار افزایش یافت. طی این ماه، ذخایر نفت کوره و نفت تقطیر سبک سنگاپور افزایش یافت. در شهریورماه و با کاهش قیمت نفت به دلیل موضوعات اقتصادی مختلف، قیمت نفتا مجدداً با روند نزولی همراه شد. طبق گزارش پایگاه خبری SunSirs انتظار می‌رود که قیمت نفتا در بازار چین در آینده نزدیک به کاهش ادامه دهد.

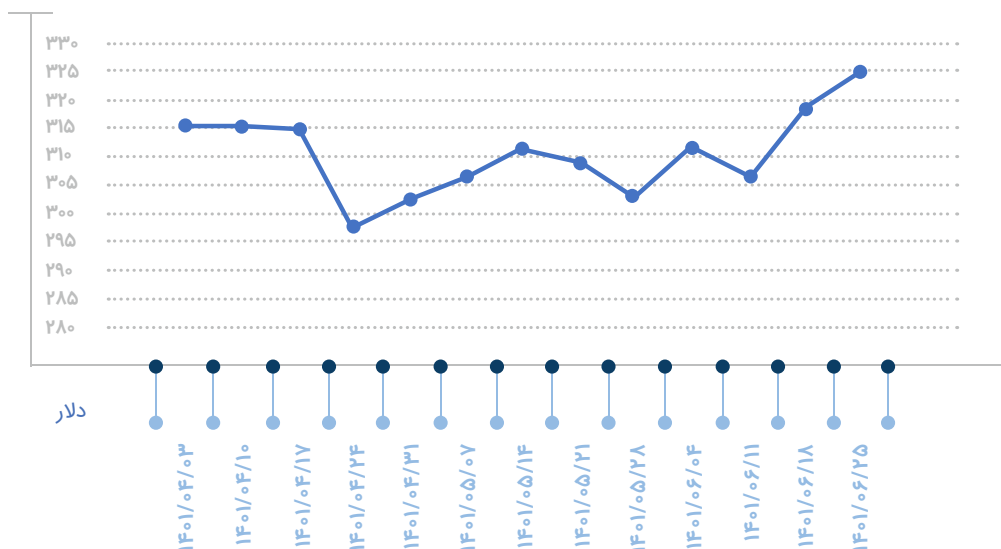

متانول

در تیر ماه ۱۴۰۱، روند قیمت متانول نزولی و بازار شاهد مازاد عرضه بوده است. قیمت متانول در این زمان کاهشی ۲۵ درصدی نسبت به ۴ ماه گذشته را تجربه کرده است. نگرانی از وقوع رکود اقتصاد جهانی وضعیت این محصول را نیز همانند اکثر کامودیتی‌ها تحت تاثیر قرار داده و موجب کاهش تقاضا شده است. همچنین در اروپا و آمریکا، کاهش بسیاری در تقاضای کالاهای لوازم خانگی ایجاد شده است که متانول برای تولید آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، لذا این مناطق شاهد کاهش تقاضای متانول بوده‌اند.

از اواخر تیرماه عرضه متانول ایران کم و در مواردی قطع شد که باعث کاهش شدید عرضه متانول ایران به چین شده است. در نتیجه موجودی انبارها کاهش یافت و قیمت متانول افزایش یافت. از عوامل تاثیرگذار در کاهش تولید متانول سازهای ایرانی، می‌توان به قیمت بالای گاز، یوتیلیتی و هزینه‌های حمل اشاره کرد که قیمت تمام‌شده متانول ایران را نسبت به دیگر تولیدکنندگان افزایش داد. عدم صرفه اقتصادی تولید این محصول منجر شد تولیدکنندگان ایرانی، ظرفیت تولید خود را کاهش دهند یا متوقف کنند. لازم به ذکر است که ایران به همراه کشورهای امارات، عمان و عربستان سعودی جزو تامین‌کنندگان متانول چین است. از اواخر مردادماه قیمت متانول مجدداً با رود نزولی مواجه شد زیرا در زنجیره پایین دست پتروشیمی تقاضا به شدت کاهش یافت که همین موضوع منجر به کاهش تقاضای متانول شد. در شهریورماه اما قیمت متانول افزایش یافت. از دلایل عمده آن می‌توان به افزایش قیمت زغال سنگ حرارتی از یک سو و تعطیلی شرکت‌های متانول‌ساز ایرانی از سوی دیگر اشاره کرد.

قیمت متانول - CFR چین

وضعیت پرمعامله‌ترین محصولات و شرکت‌های رینگ بین‌الملل بورس انرژی را در جدول‌های صفحه بعد مشاهده می‌کنید:

رتبه	محصول	حجم (تن)	ارزش (ریال)	سهم از بازار ^{*۱۰}
-	کل رینگ بین الملل	۱,۶۲۲,۹۴۸	۲۹۰,۸۶۵,۱۵۹,۱۳۳,۶۰۲	
۱	گاز مایع	۵۷۹,۴۰۰	۸۴,۷۲۷,۸۱۵,۹۵۹,۷۸۰	۲۹%
۲	نفتای سبک	۳۰۰,۰۰۰	۵۵,۱۸۳,۵۰۲,۸۵۲,۱۰۰	۱۹%
۳	نفتای کامل	۳۰۶,۰۰۰	۵۴,۰۷۷,۷۵۶,۱۰۵,۸۸۰	۱۹%
۴	ته مانده برج تقطیر	۸۰,۰۰۰	۲۴,۵۸۹,۸۷۶,۱۵۷,۰۰۰	۸%
۵	نفت گاز	۶۹,۳۲۰	۲۰,۰۶۱,۴۶۷,۰۹۰,۹۵۵	۷%
۶	نفت کوره	۱۱۰,۰۰۰	۱۲,۱۷۷,۵۶۹,۸۴۳,۲۵۰	۴%
۷	نفت سفید	۲۹,۷۲۵	۷,۷۶۹,۶۶۳,۲۴۲,۸۰۰	۳%
۸	MTBE	۱۷,۰۰۰	۷,۰۱۳,۷۵۶,۱۳۷,۳۲۹	۲%
۹	نفتا	۳۵,۰۰۰	۵,۴۲۱,۳۴۵,۶۲۸,۳۰۰	۲%
۱۰	بوتان	۲۶,۵۳۰	۳,۴۵۷,۷۲۵,۲۲۳,۸۱۴	۱%

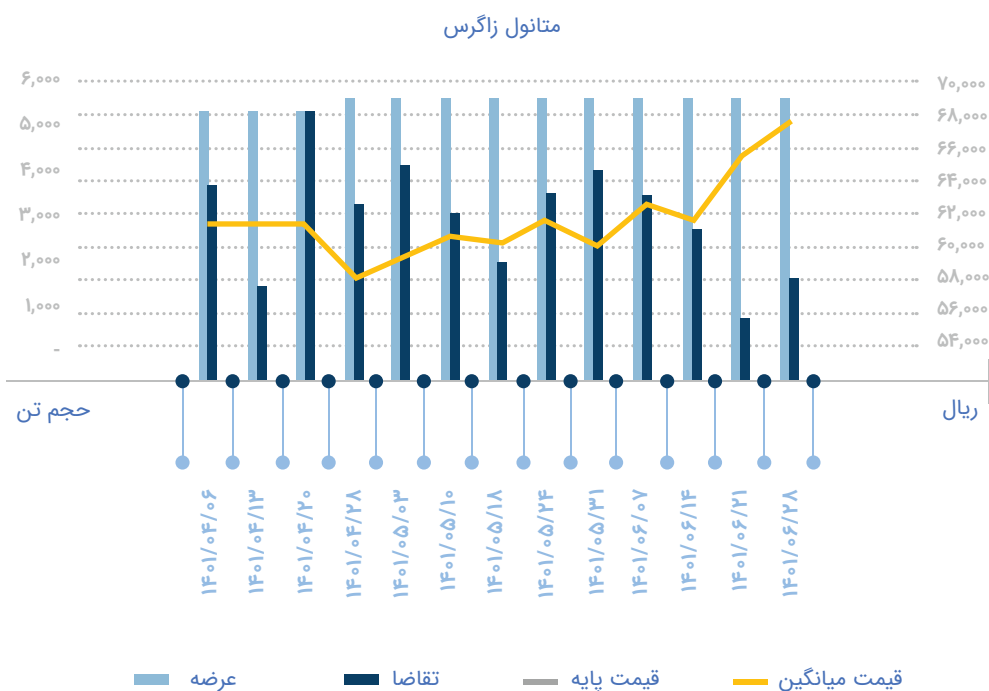
رتبه	شرکت	حجم (تن)	ارزش (ریال)	سهم از بازار
-	کل رینگ بین الملل	۱,۶۲۲,۹۴۸	۲۹۰,۸۶۵,۱۵۹,۱۳۳,۶۰۲	
۱	شرکت نفت ستاره خلیج فارس	۵۶۹,۰۰۰	۱۰۱,۲۰۵,۷۵۶,۷۰۴,۳۶۵	۱۱%
۲	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	۳۴۵,۵۰۰	۵۱,۱۲۷,۲۵۷,۷۴۲,۸۰۰	۱۰%
۳	شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران	۲۵۶,۰۰۰	۴۲,۵۱۵,۹۷۸,۴۴۱,۳۳۵	۸%
۴	شرکت ملی نفت ایران	۱۸۱,۰۴۵	۳۱,۴۷۹,۵۰۴,۲۳۲,۴۲۵	۶%
۵	پالایش نفت امام خمینی شازند	۸۰,۰۰۰	۲۴,۵۸۹,۸۷۶,۱۵۷,۰۰۰	۶%
۶	شرکت پالایش نفت لاوان	۹۶,۰۰۰	۱۶,۶۳۱,۸۴۰,۱۳۴,۰۸۰	۵%
۷	شرکت پتروشیمی بندر امام	۱۴,۰۰۰	۵,۷۹۸,۵۷۱,۶۳۳,۴۴۹	۵%
۸	شرکت پتروشیمی بوعلی سینا	۱۶,۵۰۰	۴,۸۸۶,۵۰۹,۶۳۶,۸۳۸	۵%
۹	شرکت پتروشیمی شیمی بافت	۱۹,۰۰۰	۳,۲۰۶,۸۵۲,۶۹۹,۵۷۹	۵%
۱۰	شرکت پتروشیمی بیستون	۸,۷۰۰	۲,۳۵۱,۱۶۷,۶۳۷,۸۷۵	۴%

در جدول زیر، وضعیت پرمعامله‌ترین محصولات و شرکت‌های رینگ داخلی بورس انرژی نشان داده شده است:

رتبه	محصول	حجم (تن)	ارزش (ریال)	سهم از بازار ^{*۱۱}
-	کل رینگ داخلی	۴۷۷,۱۹۵	۷۵,۲۹۷,۱۶۰,۷۸۳,۳۰۰	
۱	نفتای سبک	۷۵,۳۰۵	۱۲,۲۰۳,۸۳۸,۴۷۵,۰۰۰	۱۶%
۲	آیزورسایکل	۴۷,۲۱۵	۸,۹۱۸,۹۰۱,۳۸۶,۰۰۰	۱۲%
۳	حلال 402	۲۴,۷۸۹	۶,۷۱۰,۳۶۱,۵۲۵,۰۰۰	۹%
۴	نفتای سنگین	۳۵,۰۲۵	۵,۵۱۷,۶۷۵,۴۰۰,۰۰۰	۷%
۵	نفت سفید	۲۰,۰۶۵	۵,۱۰۴,۲۰۲,۱۳۰,۰۰۰	۷%
۶	میعانات گازی	۳۳,۴۱۹	۴,۹۹۷,۸۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۷%
۷	متانول	۷۵,۵۰۲	۴,۷۶۰,۹۲۴,۷۲۴,۰۰۰	۶%
۸	سی اس او	۲۴,۴۰۰	۳,۶۴۳,۱۹۴,۲۰۰,۰۰۰	۵%
۹	MTBE	۷,۴۶۰	۲,۹۹۱,۸۲۴,۸۸۰,۰۰۰	۴%
۱۰	برش سنگین	۱۹,۰۵۸	۲,۳۲۵,۸۴۶,۱۰۴,۰۰۰	۳%

رتبه	شرکت	حجم (تن)	ارزش (ریال)	سهم از بازار
-	کل رینگ داخلی	۴۷۷,۱۹۵	۷۵,۲۹۷,۱۶۰,۷۸۳,۳۰۰	
۱	شرکت پالایش نفت اصفهان	۴۰,۳۵۵	۸,۲۱۲,۹۱۶,۱۹۸,۰۰۰	۱۱%
۲	شرکت پالایش نفت تبریز	۳۲,۰۶۹	۷,۸۹۳,۷۲۹,۶۹۰,۰۰۰	۱۰%
۳	شرکت پالایش نفت تهران	۳۸,۷۹۰	۵,۸۹۰,۵۱۶,۰۷۵,۰۰۰	۸%
۴	شرکت پالایش نفت امام خمینی شازند	۲۷,۶۵۰	۴,۴۹۰,۸۲۴,۴۵۰,۰۰۰	۶%
۵	شرکت نفت ستاره خلیج فارس	۲۶,۵۰۰	۴,۴۲۱,۱۴۷,۰۰۰,۵۰۰	۶%
۶	شرکت پالایش نفت شیراز	۲۵,۳۰۲	۴,۰۴۴,۵۶۸,۱۳۰,۰۰۰	۵%
۷	شرکت پالایش نفت کرمانشاه	۲۱,۸۱۸	۳,۹۳۸,۲۴۴,۸۸۰,۰۰۰	۵%
۸	شرکت پتروشیمی بندر امام	۱۱,۶۰۴	۳,۴۲۷,۸۶۶,۸۱۴,۰۰۰	۵%
۹	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	۲۴,۴۲۱	۳,۴۰۷,۹۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۵%
۱۰	شرکت پالایش نفت بندرعباس	۱۶,۵۱۱	۲,۹۹۷,۲۵۳,۷۲۰,۰۰۰	۴%

قیمت محصول متانول پتروشیمی زاگرس را در تصویر زیر مشاهده می‌کنید:

۷۰

کارگزاری آگاه با بیش از ۱۱۰ شعبه در سراسر کشور، آماده ارائه تمامی خدمات بورسی است و به صورت ۲۴ ساعته پاسخگوی شما خواهد بود.

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر(عج)، بالاتر از میدان ونک، برج نگار، طبقه ۱۴

۰۲۱ - ۹۱۰۰۴۰۰۴

مرکز تماس:

کانال‌های ارتباطی (تلگرام):

@AgahMetals

تالار صنعتی و سیمان:

@PetroPolymerAgah

تالار پتروشیمی و فراورده‌های نفتی:

@CertificateofDeposit

گواهی سپرده کالایی:

@IranexAgah

بورس انرژی ایران:

مشاهده شعب کارگزاری آگاه